

Kerncijfers 2010

Kerncijfers 2010

In deze jaarlijkse editie van de Kerncijfers vindt u een overzicht van fiscale en juridische cijfers, tarieven en regelgeving voor uw verzekeringspraktijk in 2010.

Deze uitgave is van toepassing op Leven, Pensioen en Werk & Inkomen, zowel voor particulieren als ondernemers.

Dit is een uitgave van ASR Adviesbureau Fiscale en Juridische Zaken.

Inhoud

Levensverzekering	4	Kapitaalverzekering
	13	Lijfrenteverzekering gesloten na 1 januari 2001
	13	Lijfrenteverzekering gesloten voor 1 januari 2001
	15	Gouden handdruk
Werknemerssparen	17	Spaarloonregeling
	18	Levensloopregeling
Eigen Woning	19	Fiscale behandeling eigen woning
	19	Eigenwoningforfait
	20	Rente en kosten van (hypothecaire) geldleningen
	21	Bijleenregeling
	21	Werkruimte in de eigen woning
	21	Kapitaalverzekering eigen woning
	21	Vrijstelling kamerverhuur
	21	Overdrachtsbelasting
Inkomstenbelasting 2010	22	Percentages inkomstenbelasting en premies volksverzekering
	23	Heffingskortingen
	25	Aanslag- en teruggaafgrens inkomstenbelasting
	25	Box 3: vermogensrendementsheffing
	25	Persoonsgebonden aftrek
	26	Toeslagen
	27	Fiscale cijfers 2010 voor de ondernemer
Schenken of nalaten	30	Vrijstelling schenkbelasting
	30	Vrijstelling erfbelasting
	31	Tarief schenk- en erfbelasting
	31	Successiesplitsing levensverzekering
	31	Partnerverklaring
Pensioen	32	Inleiding
	35	AOW-bedragen
	35	Minimale franchise
	35	Eindloon of middelloon
	35	Herrekenstaffels bij een pensioendatum vóór de 65-jarige leeftijd
	36	Kapitaalovereenkomst
	36	Premieovereenkomst
	41	Overgangsrecht Wet aanpassing fiscale behandeling VUT/prepensioen
	41	Prepensioen en overbruggingspensioen (oude regeling)
	41	Verschil volledig verzekeren en eigen beheer
	42	Afkoop pensioen
Werk & Inkomen	43	Volksverzekeringen
	45	Werknemersverzekeringen

Levensverzekering

Kapitaalverzekering

Box 3

Kapitaalverzekeringen met een uitkering bij leven en/of bij overlijden vallen in box 3. Er zijn drie uitzonderingen:

- Kapitaalverzekering, spaarrekening, beleggingsrecht eigen woning vallen in box 1.
- Kapitaalverzekering gesloten vóór 14 september 1999 valt in box 3, maar er gelden speciale regels.
- Begrafenisverzekering en uitvaartrekening (zie 'Uitkering bij overlijden').

Voor de kapitaalverzekering in box 3 bestaan geen fiscale voorwaarden voor de vorm van de verzekering. Voor zover het totale vermogen in box 3 hoger is dan het heffingvrije vermogen wordt de waarde van het opgebouwde kapitaal belast met vermogensrendementsheffing.

Uitkering bij overlijden

Voor kapitaalverzekeringen die alleen uitkeren bij overlijden van de verzekerde is in box 3 een vrijstelling opgenomen. Bedraagt het verzekerde kapitaal, dan wel de fiscale waarde van de verzekering per verzekerde, niet meer dan € 6.703, dan is de verzekering helemaal vrijgesteld. Onder deze vrijstelling vallen ook de natura-uitvaartverzekeringen. Bij een risicoverzekering met een hogere fiscale waarde dan € 6.703 is de gehele waarde belast in box 3.

Uitvaartrekening

Vanaf 1 januari 2010 is het mogelijk om een uitvaartrekening te openen bij een bank. Dit is een geblokkeerde rekening waarop men een tegoed kan sparen voor de uitvaart. Het tegoed wordt uitsluitend gedeblokkeerd bij het overlijden van een bij opening van die geblokkeerde rekening vast te stellen persoon, zijnde de rekeninghouder, zijn partner of een bloed- of aanverwant. Als het tegoed van de rekening niet meer bedraagt dan € 6.703, is het tegoed helemaal vrijgesteld in box 3.

Kapitaalverzekering, spaarrekening en beleggingsrecht eigen woning

Naast de kapitaalverzekering eigen woning (KEW) is het mogelijk om een spaarrekening eigen woning (SEW) een

beleggingsrecht eigen woning (BEW) te openen. De SEW is een product bij een bank, de BEW is een product bij een beleggingsinstelling.

Kapitaalverzekering eigen woning (verzekeringsproduct)

Voorwaarden

De kapitaalverzekering die voldoet aan de voorwaarden voor de kapitaalverzekering eigen woning valt in box 1. Belangrijke voorwaarden voor de kapitaalverzekering eigen woning zijn:

- Op de polis staat dat de uitkering dient ter aflossing van de eigenwoningschuld (zie voor dit begrip 'Eigen woning').
- De overeengekomen minimale duur aaneengesloten premiebetaling is 15 jaar binnen een bandbreedte van 1:10.
- De maximale looptijd is 30 jaar.
- De verzekering geeft recht op een eenmalige uitkering bij leven of overlijden.
- De verzekering is afgesloten bij een erkende verzekeraar.

Wordt één van de voorwaarden overschreden, dan wordt de verzekering geacht tot uitkering te zijn gekomen. Dit heeft tot gevolg dat het rentebestanddeel wordt belast (zie 'Berekening rentebestanddeel') en dat de verzekering in box 3 valt.

Uitkering bij leven

Het rentebestanddeel in een kapitaalverzekering eigen woning is onbelast voor zover de uitkering wordt gebruikt ter aflossing van de eigenwoningschuld en voor zover de uitkering niet meer bedraagt dan:

- € 150.500 bij een minimale duur van premiebetaling van 20 jaar aaneengesloten, binnen de bandbreedte 1:10;
- € 34.100 bij een minimale duur van premiebetaling van 15 jaar aaneengesloten, binnen de bandbreedte 1:10.

Deze vrijstellingsbedragen zijn niet cumulatief. De 20-jaarsvrijstelling wordt verminderd met het bedrag dat bij de 15-jaarsvrijstelling is verbruikt.

Beide vrijstellingen worden verminderd met:

- eerdere uitkeringen van een kapitaalverzekering, spaarrekening of beleggingsrecht eigen woning;
- vrijgestelde uitkeringen uit de Brede herwaarderingsperiode (verzekeringen gesloten tussen 1 januari 1992 en 1 januari 2001).

Bij inpandgeving kan de pandnemer als eerste begunstigde zijn opgenomen. Voldoende is dan dat de beide partners gezamenlijk als tweede begunstigde zijn opgenomen. Van het bedrag waarmee de uitkering de vrijstelling overtreft, is het rentebestanddeel belast overeenkomstig de saldomethode (zie 'Berekening rentebestanddeel').

De looptijd van een kapitaalverzekering eigen woning mag maximaal 30 jaar zijn, gerekend vanaf de ingangsdatum van de verzekering. Bij een fiscale voortzetting geldt de ingangsdatum van de oorspronkelijke verzekering. Wordt deze termijn overschreden zonder de eigenwoningschuld af te lossen, dan wordt de verzekering geacht tot uitkering te zijn gekomen. Het rentebestanddeel wordt dan belast in box 1. Vervolgens wordt de verzekering in box 3 geplaatst.

Uitkering bij overlijden

Bij overlijden geldt eveneens een vrijstelling van € 150.500. Aan de premiebetalingseisen is geen minimale duur verbonden, zoals bij leven. De vrijstelling geldt per belastingplichtige. Bij een uitkering wegens het overlijden van de fiscale partner wordt de vrijstelling van de langstlevende verhoogd met maximaal de vrijstelling van de overleden partner. Als de begunstigde geen partner is van de overledene, geldt voor de begunstigde de vrijstelling van de overledene.

Spaarrekening en beleggingsrecht eigen woning (bankproduct)

Voorwaarden

Bankrekeningen die voldoen aan de voorwaarden voor de spaarrekening eigen woning en beleggingsrechten die voldoen aan de voorwaarden van het beleggingsrecht eigen woning vallen in box 1. Belangrijke voorwaarden voor de spaarrekening en het beleggingsrecht eigen woning zijn:

- In de overeenkomst staat dat de uitkering dient ter aflossing van de eigenwoningschuld (zie 'Eigen woning').
- Er wordt minimaal 15 jaar aaneengesloten een bedrag overgemaakt op de rekening binnen een bandbreedte van 1:10.
- De maximale duur is 30 jaar.
- De overeenkomst geeft recht op een eenmalige deblokking bij leven of overlijden.
- De spaarrekening is geopend bij een erkende bank, een beleggingsrecht wordt aangehouden bij een beleggingsinstelling.

Wordt één van de voorwaarden overschreden, dan wordt de rekening geacht te zijn gedeblokkeerd. Dit heeft tot gevolg dat het behaalde rendement volgens de saldomethode wordt belast. Vervolgens valt de rekening in box 3.

Saldomethode banksparen

$$R = \frac{U - V}{U} * S$$

R =	Belast deel rendement
U =	Tegoed op de rekening
V =	De van toepassing zijnde vrijstelling
S =	Tegoed minus overgemaakte bedragen

Uitkering bij leven

Het rendement op een spaarrekening eigen woning of beleggingsrecht eigen woning is onbelast voor zover de uitkering wordt gebruikt ter aflossing van de eigenwoningschuld en voor zover de uitkering niet meer bedraagt dan:

- € 150.500 indien gedurende een minimale duur van 20 jaar aaneengesloten, binnen de bandbreedte 1:10 jaarlijks bedragen zijn overgemaakt;
- € 34.100 indien gedurende een minimale duur van 15 jaar aaneengesloten, binnen de bandbreedte 1:10 jaarlijks bedragen zijn overgemaakt.

Deze vrijstellingsbedragen zijn niet cumulatief. De 20-jaarsvrijstelling wordt verminderd met het bedrag dat bij de 15-jaarsvrijstelling is verbruikt.

Beide vrijstellingen worden verminderd met:

- eerdere uitkeringen van een kapitaalverzekering, spaarrekening of beleggingsrecht eigen woning;
- vrijgestelde uitkeringen uit de Brede herwaarderingsperiode (verzekeringen gesloten tussen 1 januari 1992 en 1 januari 2001).

De genoemde bedragen gelden per persoon. Als gehuwden, geregistreerd partners of ongehuwd samenwonenden beiden recht hebben op het tegoed op de rekening mag de vrijstelling tweemaal worden gebruikt. Voldoende is dan dat de beide partners gezamenlijk rekeninghouder zijn. Van het bedrag waarmee de uitkering de vrijstelling overtreft, is het rendement belast overeenkomstig de saldomethode.

De duur van een spaarrekening of beleggingsrecht eigen woning is maximaal 30 jaar, gerekend vanaf de eerste overmaking op de rekening. Bij een fiscale voortzetting geldt de ingangsdatum van de oorspronkelijke rekening. Wordt deze termijn overschreden zonder de eigenwoningschuld af te lossen, dan wordt de rekening geacht fictief te zijn gedeblokkeerd. Dit heeft tot gevolg dat het rendement wordt belast in box 1. De rekening wordt vervolgens in box 3 geplaatst.

Uitkering bij overlijden

Bij overlijden geldt eveneens een vrijstelling van € 150.500. Aan de betalingseisen is geen minimale duur verbonden, zoals bij een uitkering bij leven. De vrijstelling geldt per belastingplichtige. Bij een deblokking wegens het overlijden van de

fiscale partner wordt de vrijstelling van de langstlevende verhoogd met maximaal de vrijstelling van de overleden partner. De langstlevende moet de rekening dan wel voortzetten als een spaarrekening of beleggingsrecht eigen woning.

Kapitaalverzekering gesloten tussen 1 januari 1992 en 1 januari 2001 (Brede herwaarderung)

Box 3 vrijstelling tijdens looptijd

De waarde van kapitaalverzekeringen die zijn gesloten tussen 1 januari 1992 en 14 september 1999 is in box 3 vrijgesteld tot een bedrag van € 123.428 per belastingplichtige. Dit is een extra vrijstelling boven de algemene vrijstelling in box 3. Fiscale partners kunnen jaarlijks in de aangifte verzoeken de vrijstelling aan elkaar over te dragen. Als de waarde van de verzekering de extra vrijstelling overschrijdt, wordt het meerdere belast in box 3.

De vrijstelling gaat verloren als na 14 september 1999:

- de duur van de verzekering wordt verlengd;
- het verzekerd kapitaal is verhoogd. Bij beleggingsverzekeringen waarbij geen sprake is van een verzekerd kapitaal, mag de premie niet stijgen. Verhoging mag wel op basis van normale en gebruikelijke optievoorwaarden, mits die voorwaarden reeds op 14 september 1999 deel uitmaakten van de verzekering.

Gaat de extra vrijstelling verloren, dan wordt vanaf dat moment de volledige waarde van de verzekering belast in box 3. Voor polissen afgesloten na 14 september 1999 geldt in box 3 geen extra vrijstelling.

Uitkering bij leven

Het rentebestanddeel in de uitkering uit de kapitaalverzekering bij leven wordt belast in box 1. De uitkering is echter vrijgesteld als voldaan is aan de volgende voorwaarden:

- een vrijstelling van € 28.134 bij een minimaal 15 jaar aaneengesloten premiebetaling binnen de bandbreedte 1:10;
- een vrijstelling van € 95.294 bij minimaal 20 jaar aaneengesloten premiebetaling binnen de bandbreedte 1:10.

De vrijstellingen kunnen in dit geval bij elkaar worden opgeteld tot € 123.428.

Deze vrijstellingen worden verminderd met:

- eerdere uitkeringen van een kapitaalverzekering, spaarrekening of beleggingsrecht eigen woning;
- vrijgestelde uitkeringen uit de Brede herwaarderingsperiode (verzekeringen gesloten tussen 1 januari 1992 en 1 januari 2001).

Als bij expiratie niet voldaan is aan de voorwaarden, wordt het rentebestanddeel belast in box 1 (zie 'Berekening belast rentebestanddeel'). De verzekeraar doet in beide gevallen opgaaf aan de Belastingdienst.

Bij tussentijdse uitkeringen vóórdat aan de voorwaarden voor een vrijstelling is voldaan, bijvoorbeeld wegens gedeeltelijke afkoop, komt de vrijstelling voor de toekomst te vervallen. Iedere belastingplichtige kan gedurende zijn leven maximaal het totaal van de vrijstellingen belastingvrij ontvangen. Voor gehuwden, geregistreerde partners of ongehuwd samenwonenden geldt tweemaal de vrijstelling mits beide recht hebben op de uitkering.

Als tijdens de looptijd de waarde van de verzekering meer bedraagt dan de extra vrijstelling in box 3, dan geldt voor het meerdere de vermogensrendementsheffing.

Bij de berekening van de belastingheffing in box 1 over de uitkering gelden bijzondere bepalingen:

- Indien de waarde van een kapitaalverzekering op 31 december 2000 hoger is dan € 123.428, moet op de expiratedatum of bij afkoop over het rentebestanddeel op 31 december 2000 alsnog in box 1 worden afgerekend.
- Indien tijdens de looptijd de waarde van de verzekering de vrijstelling in box 3 overschrijdt, wordt de uitkering in box 1 gesteld op € 123.428 per belastingplichtige, de premies worden gesteld op de som van de betaalde premies ten tijde van het bereiken van de waarde van € 123.428.
- Indien tijdens de looptijd de extra vrijstelling in box 3 verloren is gegaan, wordt bij expiratie evengoed getoetst of aan de voorwaarden van het regime Brede herwaarderung is voldaan. Het rentebestanddeel wordt gesteld op het rentebestanddeel ten tijde van het verliezen van de extra vrijstelling in box 3.
- Indien de kapitaalverzekering is afgesloten tussen 14 september 1999 en 1 januari 2001 is de extra vrijstelling in box 3 niet van toepassing. Bij expiratie wordt ter zake van het op 31 december 2000 in de verzekering aanwezige rentebestanddeel getoetst of is voldaan aan de voorwaarden van het regime Brede herwaarderung. De kans is echter klein dat binnen deze verzekering sprake is van een belast rentebestanddeel op 31 december 2000.

Uitkering bij overlijden

De uitkering bij overlijden is belastingvrij bij:

- overlijden voor de 72e verjaardag;
- overlijden na de 72e verjaardag, mits minstens 15 jaar aaneengesloten premie is betaald, binnen de bandbreedte 1:10 of uitsluitend een kapitaal bij overlijden is verzekerd en er in totaal niet meer dan € 5.627 wordt uitgekeerd.

Valt de uitkering bij overlijden na de 72e verjaardag binnen de vrijstellingen, dan is het rentebestanddeel vrijgesteld. Valt de uitkering buiten deze vrijstellingen, dan is het hele rentebestanddeel belast in box 1 en is de verzekeraar verplicht tot opgaaf aan de Belastingdienst.

Kapitaalverzekering oud-regime (pre-Brede herwaardering, gesloten voor 1 januari 1992)

Box 3 vrijstelling tijdens looptijd

De waarde van de verzekering is vrijgesteld in box 3 tot een waarde van € 123.428 per belastingplichtige. Dit is een extra vrijstelling boven de algemene vrijstelling in box 3. Als de waarde van de verzekering de extra vrijstelling overschrijdt, wordt het meerdere belast in box 3.

De vrijstelling gaat verloren als na 14 september 1999:

- de duur van de verzekering wordt verlengd;
- het verzekerd kapitaal is verhoogd. Bij beleggingsverzekeringen waarbij geen sprake is van een verzekerd kapitaal, mag de premie niet stijgen. Verhoging mag wel op basis van normale en gebruikelijke optievoorwaarden, mits die voorwaarden reeds op 14 september 1999 deel uitmaakten van de verzekering.

Gaat de extra vrijstelling verloren, dan wordt vanaf dat moment de volledige waarde van de verzekering belast in box 3.

Uitkering bij leven

De uitkering bij leven is vrijgesteld als minimaal 12 jaar aaneengesloten premies zijn betaald. De vrijstelling geldt alleen als de hoogste premie niet meer bedraagt dan:

- het vijfvoud van de laagste premie (bandbreedte 1:5) bij een verstreken looptijd tot en met 15 jaar;
- het tienvoud van de laagste premie (bandbreedte 1:10) bij een verstreken looptijd van 16 tot en met 20 jaar;
- het vijftienvoud van de laagste premie (bandbreedte 1:15) bij een verstreken looptijd van 21 tot en met 30 jaar;
- het twintigvoud van de laagste premie (bandbreedte 1:20) bij een verstreken looptijd van meer dan 30 jaar.

Ook als de uitkering is vrijgesteld, doet de verzekeraar toch een opgaaf aan de Belastingdienst. Als bij expiratie niet is voldaan aan bovengenoemde voorwaarden, dan wordt het hele rentebestanddeel belast in box 1 en is de verzekeraar verplicht tot opgaaf aan de Belastingdienst.

Tijdens de looptijd kan de extra vrijstelling in box 3 zijn overschreden. De uitkering in box 1 wordt dan gesteld op € 123.428 per belastingplichtige, de premies worden gesteld op de betaalde premies ten tijde van het bereiken van de waarde van € 123.428. De verzekeraar doet opgaaf aan de Belastingdienst.

Tijdens de looptijd kan de extra vrijstelling in box 3 verloren zijn gegaan. Bij expiratie wordt getoetst of aan de voorwaarden van het pre-Brede herwaarderingregime is voldaan. Het rentebestanddeel wordt gesteld op het rentebestanddeel ten tijde van het verliezen van de extra vrijstelling in box 3.

Uitkering bij overlijden

De uitkering bij overlijden is belastingvrij bij:

- overlijden voor de 72e verjaardag;
- overlijden na de 72e verjaardag, mits 12 jaar premie is betaald;
- overlijden na de 72e verjaardag, mits er uitsluitend een kapitaal bij overlijden is verzekerd en in totaal niet meer dan € 2.269 wordt uitgekeerd.

Valt de uitkering bij overlijden na de 72e verjaardag binnen de vrijstellingen, dan het is rentebestanddeel vrijgesteld. De verzekeraar doet dan geen opgaaf aan de Belastingdienst. Valt de uitkering buiten deze vrijstellingen, dan is het hele rentebestanddeel belast in box 1 en is de verzekeraar verplicht tot opgaaf aan de Belastingdienst.

Berekening belast rentebestanddeel (saldomethode)

Het rentebestanddeel uit een kapitaalverzekering wordt belast overeenkomstig de saldomethode.

Saldomethode kapitaalverzekering

$$R = \frac{U - V}{U} * S$$

R = Belastbare deel rentebestanddeel

U = Uitkering inclusief winst

V = De van toepassing zijnde vrijstelling

S = Uitkering minus betaalde premies

3:1-eis

Bij het bepalen van het rentebestanddeel mag de premie voor het levengedeelte als premie worden beschouwd. Dat geldt ook voor de op dezelfde polis betaalde premies voor andere uitkeringen zoals onder meer:

- de premie voor het overlijdensgedeelte;
- vrijstelling van premiebetaling bij arbeidsongeschiktheid;
- uitkeringen bij overlijden door een ongeval.

Het voorgaande geldt voor zover de verhouding binnen 3:1 ligt. Gaat het om een uitkering bij leven, dan mag de verzekerde uitkering bij overlijden of arbeidsongeschiktheid maximaal gelijk zijn aan drie keer de verzekerde uitkering bij leven. Gaat het om een uitkering bij overlijden, dan mag de verzekerde uitkering bij overlijden maximaal gelijk zijn aan drie keer de verzekerde uitkering bij leven.

Lijfrenteverzekering gesloten na 1 januari 2001

Toegestane lijfrentevormen verzekeringsproduct			
Naam	Maximale uitkering	Ingangsdatum	Einddatum/looptijd
Levenslange oudedagslijfrente	n.v.t.	Uiterlijk in het kalenderjaar waarin de verzekerde 70 jaar wordt.	Levenslang
Tijdelijke oudedagslijfrente	20.479 per jaar	Ook als het pensioen ingaat vóór 65 jaar, mag vanaf 1 januari 2006 de tijdelijke oudedagslijfrente ten vroegste ingaan in het kalenderjaar waarin de verzekerde 65 jaar wordt. De tijdelijke oudedagslijfrente moet uiterlijk ingaan in het kalenderjaar waarin de verzekerde 70 jaar wordt.	Looptijd ten minste vijf jaar
Nabestaandenlijfrente	n.v.t.	Direct na overlijden van de verzekerde.	Begunstigde is geen bloed- of aanverwant (waaronder de partner): 1% sterftekans. Indien begunstigde behoort tot bepaalde familiekring (o.a. kinderen, broers/zusters, ouders), moet de uitkering levenslang zijn of uiterlijk eindigen bij het bereiken van de 30-jarige leeftijd (hierbij geldt de 1%-sterftekans niet).
Overbruggingslijfrente Vanaf 1 januari 2006 alleen nog aan te kopen op basis van overgangsrecht.	63.288 per jaar	Vrij	Het kalenderjaar waarin de verzekerde 65 jaar wordt of waarin de pensioendatum ligt.

Toegestane vormen van lijfrente (verzekeringproduct)

Een lijfrente is een levensverzekering op het leven van een persoon. Voor de lijfrente geldt de zogenoemde onzekerheidseis (veelal minimaal 1% sterftekans). De lijfrente dient recht te geven op vaste en gelijkmatige uitkeringen. De termijnen van lijfrente worden belast in box 1. De verzekeraar is inhoudingsplichtig voor loonbelasting, premieheffing en voor de inkomensafhankelijke bijdrage voor de Zorgverzekeringswet.

Premie- of koopsombetalingen zijn aftrekbaar als uitgaven voor inkomensvoorzieningen, mits het volgende wordt verzekerd:

- een lijfrente ter compensatie van een pensioentekort, te weten een levenslange oudedagslijfrente, een tijdelijke oudedagslijfrente en een nabestaandenlijfrente;
- een lijfrente voor een meerderjarig invalide kind;
- een arbeidsongeschiktheidsverzekering.

Overgangsrecht overbruggingslijfrente

- Een overbruggingslijfrente kan alleen nog worden aangekocht met lijfrentekapitaal waarvoor de koopsom of premies vóór 1 januari 2006 in aftrek zijn gebracht.
- Voor lijfrenteverzekeringen tegen koopsom, gesloten vóór 1 januari 2006, kan het volledige kapitaal worden aangewend voor een overbruggingslijfrente. Dit geldt tevens voor een verzekering tegen koopsom die in 2006 tot stand is gekomen, maar waarvan de koopsom naar 2005 is teruggewenteld.

- Voor premiebetalende lijfrenteverzekeringen kan alleen met een gedeelte ter grootte van de waarde in het economische verkeer (WEV) op 31 december 2005 een overbruggingslijfrente worden aangekocht. Het resterende gedeelte van het kapitaal wordt aangewend voor een (tijdelijke) oudedagslijfrente. Een in 2006 betaalde premie of koopsom die is teruggewenteld naar 2005 mag bij de WEV per 31 december 2005 worden opgeteld.

Toegestane vormen lijfrentebanksparen.

Een lijfrentespaarrekening is een spaarrekening op naam van een persoon. Het lijfrentebeleggingsrecht is een beleggingsrecht op naam van een persoon. Voor deze soorten van lijfrenten geldt niet de 'onzekerheidseis'. De lijfrenten dienen wel recht te geven op vaste en gelijkmatige uitkeringen. De termijnen van lijfrente worden belast in box 1. De bank en de beleggingsinstelling zijn inhoudingsplichtig voor loonbelasting, premieheffing en voor de inkomensafhankelijke bijdrage voor de Zorgverzekeringswet.

De bedragen die zijn overgemaakt naar een lijfrentespaarrekening of een lijfrentebeleggingsrecht zijn aftrekbaar als uitgaven voor inkomensvoorzieningen, mits sprake is van een lijfrente ter compensatie van een pensioentekort. Dit geldt voor de levenslange oudedagslijfrente, de tijdelijke oudedagslijfrente en de nabestaandenlijfrente.

Toegestane vormen lijfrentebanksparen			
Naam	Maximale uitkering	Ingangsdatum	Einddatum/looptijd
Levenslange oudedagslijfrente	n.v.t.	Uiterlijk in het kalenderjaar waarin de verzekerde 70 jaar wordt.	Looptijd is ten minste 20 jaar vanaf de 65-jarige leeftijd. Is de verzekeringnemer jonger dan 65, dan is de looptijd ten minste 20 jaar vermeerderd met het aantal jaren dat hij jonger is dan 65 jaar. Bij overlijden van de genieteer gedurende de looptijd gaan de uitkeringen over op de erfgenamen.
Tijdelijke oudedagslijfrente	20.479 per jaar	Ook als het pensioen ingaat vóór 65 jaar, mag vanaf 1 januari 2006 de tijdelijke oudedags-lijfrente ten vroegste ingaan in het kalenderjaar waarin de 65 jaar wordt. De tijdelijke oudedagslijfrente moet uiterlijk ingaan in het kalenderjaar waarin de verzekerde 70 jaar wordt.	Looptijd is ten minste vijf jaar. Bij overlijden van de genieteer gedurende de looptijd gaan de uitkeringen over op de erfgenamen.
Nabestaandenlijfrente	n.v.t.	Direct na overlijden van de rekeninghouder.	Looptijd is ten minste vijf jaar als de genieteer geen bloed- of aanverwant is (waaronder de partner). Behoort de genieteer tot bepaalde familiekring (o.a. kinderen, broers/zusters, ouders), dan moet de uitkering ten minste 20 jaar zijn. Is laatstgenoemde genieteer jonger dan 30 jaar, dan is de looptijd tenminste 5 jaar, maar nooit meer dan het aantal jaren dat hij jonger is dan 30 jaar.

Het systeem van lijfrentepremieaftrek

De maximale aftrek aan lijfrentepremie voor een oudedags- en/of nabestaandenvoorziening (lijfrente ter compensatie voor een pensioentekort) wordt per jaar bepaald door berekening van de jaarruimte en de reserveringsruimte.

Jaarruimte

De jaarruimte kan worden benut door een belastingplichtige die bij aanvang van het kalenderjaar nog geen 65 jaar is. De jaarruimte wordt berekend met de gegevens van het voorafgaande jaar (2010 dus met de gegevens van 2009).

Voor de berekening van de jaarruimte geldt de formule:
 $17\% (IG - AF) - 7,5 A - F - BS$

Voor de jaarruimte 2010 zijn de volgende gegevens nodig:

IG = Inkomensgrondslag 2009 bestaat uit de som van:

- winst uit onderneming vóór toevoeging aan en afnemings van de oudedagsreserve en vóór de ondernemersaftrek;
- het belastbare loon (inclusief bijtelling van de auto van de zaak en exclusief de reisaf trek);
- het belastbare resultaat uit overige werkzaamheden;
- de belastbare periodieke uitkeringen en verstrekkingen.

A = De AOW-franchise 2010 is € 11.561 (2009: € 11.345)

A = Pensioenaangroei 2009

F = Dotatie aan de oudedagsreserve (FOR) 2009

BS = Betaalde premies voor vrijwillige elementen in een pensioenregeling (in 2009) uit werknemers-spaarregeling

Let op

- De premiegrondslag (PG) is (IG-AF) en bedraagt maximaal € 158.788 (2009: € 155.827).
- Op de regel dat voor de berekening van de jaarruimte de gegevens van het voorafgaande jaar moeten worden gebruikt geldt één uitzondering: in het jaar van (gedeeltelijke) staking van de onderneming kan de ondernemer verzoeken de gegevens van het jaar van staken te gebruiken.

Jaarruimte en reserveringsruimte 2010 (jaarruimte 2003 tot en met 2009)

Fiscaal jaar	Franchise	Factor A	Overige gegevens
2010	11.561	2009	2009
2009	11.345	2008	2008
2008	11.155	2007	2007
2007	10.990	2006	2006
2006	10.816	2005	2005
2005	10.719	2004	2004
2004	10.571	2003	2003
2003	10.571	2002	2002 of 2003 naar keuze

Reserveringsruimte

De reserveringsruimte is te benutten door de belastingplichtige die in de zeven jaar voorafgaande aan het kalenderjaar minder lijfrentepremies in aanmerking heeft genomen dan mogelijk was op basis van de jaarruimte.

Bereken de reserveringsruimte door de jaarruimte van de voorgaande zeven jaren bij elkaar op te tellen. Houd rekening met eventueel reeds genoten lijfrenteaftrek.

Het maximaal in aftrek te brengen bedrag aan reserveringsruimte bedraagt de laagste van de twee onderstaande bedragen:

- 17% van de premiegrondslag;
- het wettelijk maximum van € 6.831 (2009: € 6.703). Dit bedrag wordt verhoogd voor diegene die bij aanvang van het kalenderjaar 55 jaar of ouder is tot € 13.490 (2009: € 13.238).

Ondernemerslijfrenten

Omzetting fiscale oudedagsreserve (FOR)

Een ondernemer mag jaarlijks maximaal 12% van de winst aan de FOR doteren met een maximum van € 11.811. De belastingplichtige kan ervoor kiezen de oudedagsreserve (gedeeltelijk) om te zetten in een lijfrente bij een verzekeringsmaatschappij. Ook is het mogelijk om de dotatie aan de FOR direct onder te brengen in een lijfrenteverzekering bij een verzekeraar. Uiteraard moet daadwerkelijk een koopsom aan de verzekeraar worden overgemaakt.

Omzetting stakingswinst

Een belastingplichtige die een onderneming geheel of gedeeltelijk staakt, kan de stakingswinst omzetten in een lijfrenteverzekering.

Maximaal bedrag lijfrenteaftrek

- € 433.053 (2009: € 424.978) bij:
  - staking door een ondernemer van 60 jaar of ouder;
  - staking door een invalide ondernemer;
  - het staken van de onderneming door overlijden.

- € 216.533 (2009: € 212.495) bij:
  - staking door een ondernemer van 50 tot 60 jaar;
  - staking door een ondernemer, waarbij de lijfrente-uitkeringen direct ingaan.
- € 108.272 (2009: € 106.253) in overige situaties.

Deze maximale lijfrenteaftrek wordt verminderd met:

- de waarde van aanspraken uit beroepspensioenregelingen en aanspraken IOAZ;
- de waarde van aanspraken op bedrijfsbeëindigingvergoeding;
- het bedrag oudedagsreserve aan het begin van het jaar, vermeerderd met bedragen die eerder op het inkomen in mindering zijn gebracht wegens omzetting van de oudedagsreserve in een lijfrente;
- bedragen die eerder als basisruimte, jaarruimte of reserveringsruimte in aanmerking zijn genomen;
- bedragen die reeds eerder bij staking zijn afgetrokken;
- bedragen die eerder als 2e, 3e of 4e tranche volgens de Wet IB 1964 in aanmerking zijn genomen.

Box 1/box 3 splitsingsproblematiek verleden tijd

Met de introductie van de Wet IB 2001 is bepaald dat de termijnen van lijfrentes alleen belastbaar zijn in box 1 als de daarvoor betaalde premies als uitgaven voor inkomensvoorzieningen in aanmerking zijn genomen. Zijn premies niet in aftrek gebracht, dan maakte de lijfrenteaanspraak naar evenredigheid deel uit van box 3.

Verzekeringnemers hadden daardoor een keuzemogelijkheid: geheel of gedeeltelijke verantwoordelijkheid van de premie voor een lijfrente in box 1 of in box 3. De splitsing kon ook ontstaan zijn door een vergissing van de verzekeringnemer. In de praktijk leverde de uitsplitsing van de uitkering naar box 1 en box 3 veel administratieve problemen op. De keuzemogelijkheid is met ingang van 1 januari 2009 vervallen.

Box 1: vorm is bepalend

Vanaf 2009 geldt dat bij lijfrentes nieuw regime de vormgeving van een polis bepaalt of een polis in box 1 valt. Als een polis voldoet aan de eisen die de Wet IB 2001 aan een lijfrente stelt, dan valt de volledige polis in box 1. Het uitgangspunt in de wet is dat de premie volledig in aftrek is of wordt gebracht. De box 1 behandeling wordt ingevoerd met terugwerkende kracht tot 1 januari 2001.

Invoering van de beperkte saldomethode

Als de niet-afgetrokken premie voor een als box 1 opgemaakt lijfrentecontract niet meer bedraagt dan € 2.269 per jaar per belastingplichtige, is de saldomethode van toepassing. Dit houdt in dat de uitkeringen pas worden belast vanaf het moment dat een hoger bedrag wordt uitgekeerd dan in totaal aan premies is betaald.

Overgangsmaatregel voor niet-afgetrokken premies over de periode 2001 tot en met 2008

Voor belastingplichtigen die in de periode 2001 tot en met 2008 niet-afgetrokken premies hebben betaald, is de saldomethode onbeperkt van toepassing. Met andere woorden: de grens van € 2.269 per jaar per belastingplichtige geldt hier niet.

Jaar van aftrek

Via een bij de aangifte inkomstenbelasting 2010 te maken keuze kan de belastingplichtige een premie of koopsom, betaald voor de hieronder genoemde datum, over het jaar 2010 aftrekken.

Aftrek	Terugwenteling voor
Jaarruimte	1 april 2011
Reserveringsruimte	1 april 2011
Omzetting oudedagsreserve	1 juli 2011
Omzetting stakingswinst	1 juli 2011

Om voor aftrek van premie of een koopsom in aanmerking te komen moet aan de volgende voorwaarden worden voldaan:

- Het aanvraagformulier moet tijdig, dat wil zeggen vóór de uiterste terugwentelingsdatum, door de verzekeringsmaatschappij zijn ontvangen.
- De premie moet tijdig, dat wil zeggen vóór de uiterste terugwentelingsdatum, aan de verzekeraar zijn betaald.

Let op

De mogelijkheid tot terugwenteling is voor de inkomstenbelasting 2011 en daarna geschrapt.

Pensioenaangroei (Factor A)

De berekening van de pensioenaangroei (Factor A) hangt af van de pensioenregeling. De pensioenuitvoerder (pensioenfonds/ verzekeraar) moet de pensioenaangroei

steeds uiterlijk tien maanden na afloop van het kalenderjaar verstrekken.

Binnen pensioenregelingen wordt onderscheid gemaakt tussen:

- salaris/diensttijdregelingen (uitkeringsovereenkomsten);
- beschikbare premieregelingen (kapitaal- en premie-overeenkomsten).

Salaris/diensttijdregeling (uitkeringsovereenkomst)

Bij een salaris/diensttijdregeling (middelloon of eindloonregeling met jaarlijks opbouwpercentage) wordt de aangroei berekend door de pensioengrondslag (PG) te vermenigvuldigen met het opbouwpercentage voor het levenslang ouderdomspensioen.

Formule pensioenaangroei
 $PG \times \% \text{ opbouw OP}$

Sinds 1 januari 2006 wordt de pensioenaangroei verhoogd als het pensioen op grond van de in de pensioenregeling vastgestelde ingangsdatum eerder ingaat dan bij het bereiken van de 65-jarige leeftijd. De pensioenaangroei vanaf 2006 valt daardoor hoger uit dan de pensioenaangroei tot jaar 2006.

Voor de berekening van de pensioenaangroei over 2009 wordt de uitkomst uit de formule vermenigvuldigd met de factor uit de tabel Correctiefactor bij pensioendatum vóór 65 jaar. Vermenigvuldiging met deze factor kan achterwege blijven als de belastingplichtige op 1 januari 2005 55 jaar of ouder was en een pensioendatum vóór 65-jarige leeftijd heeft.

Correctiefactor bij pensioendatum vóór 65 jaar

Bij een in de pensioenregeling vastgestelde ingangsdatum	Is de factor
64 jaar of ouder, doch jonger dan 65 jaar	2 / 1,85
63 jaar of ouder, doch jonger dan 64 jaar	2 / 1,71
62 jaar of ouder, doch jonger dan 63 jaar	2 / 1,59
61 jaar of ouder, doch jonger dan 62 jaar	2 / 1,48
jonger dan 61 jaar	2 / 1,38

Staffels voor Factor A bij een beschikbare premieregeling

Leeftijd belastingplichtige bij het begin van het kalenderjaar	Factor tot en met 2005	Factor vanaf 2006
15 jaar of ouder, doch jonger dan 20 jaar	0,30	0,36
20 jaar of ouder, doch jonger dan 25 jaar	0,24	0,30
25 jaar of ouder, doch jonger dan 30 jaar	0,20	0,25
30 jaar of ouder, doch jonger dan 35 jaar	0,17	0,21
35 jaar of ouder, doch jonger dan 40 jaar	0,14	0,17
40 jaar of ouder, doch jonger dan 45 jaar	0,12	0,14
45 jaar of ouder, doch jonger dan 50 jaar	0,10	0,12
50 jaar of ouder, doch jonger dan 55 jaar	0,08	0,10
55 jaar of ouder, doch jonger dan 60 jaar	0,07	0,08
60 jaar of ouder, doch jonger dan 65 jaar	0,05	0,07

Beschikbare premieregeling

(kapitaal- en premieovereenkomst)

Bij een beschikbare premieregeling wordt de pensioenaangroei vastgesteld door een factor uit een leeftijdsafhankelijke staffel te vermenigvuldigen met de op het kalenderjaar betrekking hebbende pensioenpremie. Het percentage is uitgedrukt in een gezamenlijke premie voor het ouderdomspensioen, de premie voor het partnerpensioen en de vrijstelling van premiebetaling bij arbeidsongeschiktheid.

Met ingang van 1 januari 2006 zijn de factoren verhoogd. De pensioenaangroei vanaf 2006 valt daardoor hoger uit dan de pensioenaangroei van voor het jaar 2006.

Afkoop van een lijfrente

Elke aanwending anders dan de aankoop van een toegestane lijfrentevorm wordt gezien als afkoop. Bij afkoop wordt de som van de in aftrek gebrachte premies, inclusief het behaalde rendement als negatieve uitgaven voor inkomensvoorzieningen bij het inkomen in box 1 geteld. Over de waarde van de lijfrente wordt 20% revisierente (boete) geheven.

Bij afkoop van een gerichte lijfrente met een eenmalige uitkering is de verzekeraar verplicht tot het inhouden en afdragen van loonheffing van 52% over de afkoopwaarde. Hiermee vervalt de aansprakelijkheid van de verzekeraar. De afgedragen loonheffing wordt bij de belastingaangifte verrekend met de daadwerkelijk verschuldigde inkomstenbelasting en revisierente over de afkoop.

Het laten verstrijken van de redelijke termijn na expiratie om tot aankoop van een lijfrente over te gaan, wordt gelijkgesteld met afkoop. Onder de redelijke termijn wordt verstaan:

- Bij leven: het jaar van expiratie en het daarop volgende kalenderjaar.
- Bij overlijden: het jaar van overlijden en de twee daarop volgende kalenderjaren.

Bij het overschrijden van de redelijke termijn is de verzekeraar aansprakelijk voor de maximaal te betalen belasting alsmede voor de revisierente. Voorts is hij verplicht tot opgaaf aan de Belastingdienst. Vanwege deze aansprakelijkheid zullen levensverzekeraars bij afkoop van een lijfrenteverzekering, niet de volledige waarde van de verzekering uitkeren. Pas als de aansprakelijkheid is vervallen, bijvoorbeeld als de belastingplichtige de schuld aan de Belastingdienst heeft voldaan, zal de verzekeraar het volledige bedrag uitkeren.

Afkoop kleine lijfrentes

Op 1 januari 2009 is voor kleine lijfrentekapitalen een afkoopmogelijkheid geïntroduceerd. Hierbij gaat het vaak om premievrij gemaakte lijfrenteverzekeringen met een relatief beperkte waarde. Het is mogelijk om lijfrentecontracten zonder revisierente af te kopen als de waarde niet meer bedraagt dan € 4.146. Dit bedrag wordt jaarlijks geïndexeerd. Lopen meerdere kleine lijfrentepolissen bij één verzekeraar, dan

moeten deze eerst samengevoegd worden om te beoordelen of de regeling van toepassing is.

Over de afkoopsom is uiteraard wel inkomstenbelasting verschuldigd. De verzekeraar is verplicht om loonheffing in te houden en af te dragen aan de Belastingdienst. Er is overigens geen enkele verplichting om kleine lijfrentekapitalen af te kopen. Verzekeraar en verzekeringnemer kunnen dit overeenkomen. Voor de lijfrentespaarrekening en het lijfrentebeleggingsrecht gelden dezelfde afkoopregels.

Revisierente

De revisierente bedraagt 20%. De revisierente kan worden verlaagd als:

- de aanspraak minder dan tien jaar voor de oneigenlijke handeling bedongen is;
- de belastingplichtige aannemelijk maakt dat de heffingsrente minder zou bedragen als het mogelijk zou zijn een navorderingsaanslag op te leggen over het jaar waarin de aanspraak is toegekend;
- de belastingplichtige daarom verzoekt.

Bij pensioen en een gouden handdrukverzekering is een soortgelijke bepaling opgenomen. Bij verlaging wordt de revisierente gelijkgesteld aan de heffingsrente.

Emigratie

De gevolgen van emigratie zijn in principe gelijk aan die van afkoop. De heffing wordt zeker gesteld door middel van een conserverende aanslag. Alleen bij daadwerkelijke afkoop binnen tien jaar na emigratie wordt deze aanslag geïnd.

Als na de emigratie de lijfrente tot uitkering komt, kan de lijfrente-uitkering in Nederland zijn vrijgesteld. Bij de Belastingdienst Buitenland in Heerlen kan een verzoek tot vrijstelling inhouding loonbelasting/premie volksverzekeringen worden aangevraagd. De verzekeraar hoeft dan geen loonbelasting/premie volksverzekeringen op de lijfrente-uitkering in mindering te brengen. De lijfrente-uitkering is mogelijk wel belast in het woonland.

Box 3 lijfrente

Een box 3 lijfrente is een lijfrenteverzekering die niet voldoet aan de eisen om in box 1 te vallen. De premie of koopsom is niet aftrekbaar. Deze lijfrente valt onder de rendementsgrondslag van box 3. Daarmee is de waarde van de verzekering van jaar tot jaar belast volgens de systematiek van de vermogensrendementsheffing. De uitkeringen uit deze lijfrente zijn onbelast.

Lijfrenteverzekering gesloten vóór 1 januari 2001

Lijfrenteverzekeringen Brede herwaardering

Onder lijfrenteverzekeringen Brede herwaardering wordt verstaan:

1. Lijfrenteverzekeringen tegen premiebetaling die gesloten zijn tussen 16 oktober 1990 en 1 januari 2001.
2. Lijfrenteverzekeringen tegen koopsom die gesloten zijn tussen 1 januari 1992 en 1 januari 2001.

Voor een premiebetalende lijfrente zijn de premies aftrekbaar voor zover dit is toegestaan op grond van de Wet IB 2001. Voor contracten die op 14 september 1999 bestonden en sindsdien niet zijn verhoogd geldt een bijzondere regeling bij het (geheel of gedeeltelijk) niet in aftrek brengen van de premie die is betaald na 1 januari 2001. Dit staat bekend als de 'veegwetregeling'. Tot een bedrag van € 2.269 per jaar is per contract, de niet-afgetrokken premie in de toekomst onbelast via toepassing van de saldomethode. Toepassing van de saldomethode betekent dat het bedrag aan betaalde premies belastingvrij wordt uitgekeerd en dat slechts over de waardeaan groei belasting is verschuldigd. De veegwetregeling blijft tot 1 januari 2021 gelden.

De per 2009 ingevoerde 'beperkte saldomethode' staat de toepassing van de ruimere saldomethode uit de veegwetregeling niet in de weg. Het is alleen niet mogelijk beide regelingen tegelijkertijd toe te passen. Voor deze lijfrenteverzekeringen blijft tot 2021 daarom voor € 2.269 per jaar per verzekering de saldomethode van toepassing. Vanaf 2021 wordt de saldomethode beperkt tot € 2.269 per jaar per belastingplichtige.

Lijfrenteverzekeringen pre-Brede herwaardering

Onder lijfrenteverzekeringen pre-Brede herwaardering wordt verstaan:

1. Lijfrenteverzekeringen tegen premiebetaling die gesloten zijn vóór 16 oktober 1990.
2. Lijfrenteverzekeringen tegen koopsom die gesloten zijn vóór 1 januari 1992.

Premies voor deze lijfrenteverzekeringen zijn vanaf 2001 niet meer aftrekbaar. Ook niet bij een pensioentekort op basis van het nieuwe regime. Volgens de Wet IB 2001 is een dergelijke verzekering geen lijfrente ter compensatie van een pensioentekort. Voor de totale premie, die betaald is vanaf 1 januari 2001 tot en met 31 december 2009, geldt een onbeperkte saldomethode in box 1.

Vanaf 2010 valt de jaarlijkse premie van deze verzekeringen tot en met € 2.269 onder de saldomethode. Door toepassing van de saldomethode wordt het bedrag aan betaalde premies belastingvrij uitgekeerd. Slechts over de waardeaan groei is

belasting verschuldigd. Premies boven de € 2.269 die betaald worden vanaf 2010 worden straks progressief belast in box 1.

Let op

Om te voorkomen dat de premie onnodig progressief belast wordt, is het belangrijk om contracten aan te passen, door bijvoorbeeld de premie te verlagen.

Voor oud regime lijfrenteverzekeringen gelden geen eisen aan de uitkering. Een sterftkans van 1% is voldoende om de minimale duur van de uitkeringen vast te stellen. De begunstiging van de termijnen is vrij. De termijnen worden bij de begunstigde belast. De verzekeraar is inhoudingsplichtig voor loonbelasting, premieheffing en de inkomensafhankelijke bijdrage voor de Zorgverzekeringswet.

Elke aanwending anders dan de aankoop van een lijfrente wordt gezien als afkoop. Bij afkoop is de waarde van de verzekering belast in box 1. De verzekeraar is bij afkoop verplicht tot het inhouden en afdragen van loonheffing over de afkoopwaarde aan de Belastingdienst. Het laten verstrijken van de redelijke termijn (om tot aankoop van een lijfrente over te gaan, wordt gelijkgesteld met afkoop. Er is bij afkoop geen reviserende verschuldigd.

Saldolijfrente

Een saldolijfrente is een vóór 1 januari 2001 gesloten lijfrente-verzekering waarvoor geen enkele premieaftrek is genoten.

Gesloten na 14 september 1999, maar vóór 1 januari 2001

Saldolijfrentes gesloten na 14 september 1999 vallen vanaf 1 januari 2001 in box 3. De uitkeringen uit deze lijfrente zijn onbelast. In 2001 moest over het rentebestanddeel afgerekend worden met de Belastingdienst. Het verschil tussen de waarde op 31 december 2000 en de gestorte koopsom (premies) werd belast in box 1, op verzoek tegen het bijzondere tarief van 45%.

Gesloten vóór 14 september 1999

De vóór 14 september 1999 als saldolijfrente gesloten verzekeringen worden ook na 1 januari 2001 volgens de saldomethode behandeld. De lijfrentetermijnen zijn pas belast als zij uitkomen boven het niet-aftrekbare deel van de koopsom. Wel hadden verzekeringnemers de mogelijkheid om op verzoek in 2001 over het rentebestanddeel af te rekenen met de fiscus. Het verschil tussen de waarde op 31 december 2000 en de gestorte koopsom (premies) werd dan belast, op verzoek tegen het bijzondere tarief van 45%.

De saldolijfrente valt vanaf 1 januari 2001 daarom in box 1, tenzij de verzekeringnemer gebruik gemaakt heeft van de afrekenoptie. In dat geval valt de verzekering vanaf 1 januari 2001 in box 3. In 2021 wordt, indien de verzekering dan nog bestaat, alsnog verplicht afgerekend over het rentebestand-

deel, op verzoek tegen het bijzondere tarief van 45%. De uitkeringen uit deze verzekering zijn dan verder onbelast. Wordt een saldijsfrente afgekocht, dan houdt de verzekeraar loonheffing in over het rentebestanddeel.

Slechts voor gevallen waarin tussen 14 september 1999 en 1 januari 2001 meer dan € 2.269 per jaar aan premie is betaald, geldt een afwijkende behandeling. In dat geval is over het rentebestanddeel in dat meerdere, op 1 januari 2001 verplicht afgerekend.

Gouden handdruk

Uitkering ineens of een stamrecht

Een ontslagvergoeding, ook wel gouden handdruk genoemd, kan ineens worden genoten en vormt dan belastbaar inkomen. Als alternatief kan een recht op periodieke uitkeringen worden verzekerd. Dan is niet de uitkering van de werkgever belast, maar zijn de periodieke termijnen uit de verzekering belast.

Voor de gouden handdruk zijn er twee verzekeringsmogelijkheden voor de aanspraak op periodieke uitkeringen:

- Een dadelijk ingaande periodieke uitkering (zuiver stamrecht).
- Een 'gericht stamrecht', ofwel uitstel van de periodieke uitkeringen via een garantieverzekering of een beleggingsverzekering. De periodieke uitkering is in dit geval uitgesteld via een kapitaalverzekering met een 'stamrechtclausule'. Dit is een uitgestelde periodieke uitkering op het leven van een vooraf aangewezen verzekerde, namelijk de werknemer.

De omvang van de termijnen wordt op de ingangsdatum van de periodieke uitkering vastgesteld aan de hand van het per die datum ter beschikking komende kapitaal. De op de ingangsdatum van de periodieke uitkering aan te kopen termijnen mogen iedere vorm hebben. Dus: een dadelijk ingaande of een uitgestelde, al dan niet tijdelijke periodieke uitkering, rekening houdend met 1% sterftekans. De uiterste ingangsdatum van de termijnen is het jaar waarin de werknemer 65 wordt.

De verzekeraar is inhoudingsplichtig voor loonbelasting, premieheffing en voor de inkomensafhankelijke bijdrage voor de Zorgverzekeringswet bij uitkeringen. Het is niet van belang in welke vorm die uitkeringen plaatsvinden.

Kring van begunstigden voor het stamrecht

De kring van begunstigden is beperkt voor het loonstamrecht. Begunstigde voor de uitkering bij leven is de ex-werknemer zelf. De begunstigde(n) voor de uitkering bij overlijden van de verzekerde zijn achtereenvolgens:

- de weduwe/weduwnaar/geregistreerd partner van de verzekerde;
- de op de polis met naam en geboortedatum aangetekende begunstigde voor zover deze de gewezen echtgenoot/geregistreerd partner van de verzekerde is en/of degene is met wie de verzekerde duurzaam een gezamenlijke huishouding voert of heeft gevoerd en met wie geen bloed- of aanverwantschap in de rechte lijn bestaat;
- de eigen kinderen, stiefkinderen of pleegkinderen van de verzekerde die de leeftijd van 30 jaar nog niet hebben bereikt.

Stamrechtspaarrekening of stamrechtbeleggingsrecht

Vanaf 1 januari 2010 is het wettelijk mogelijk om een gouden handdruk bij een bank of beleggingsinstelling onder te brengen in een stamrechtspaarrekening of stamrechtbeleggingsrecht. De omvang van de termijnen wordt op de ingangsdatum van de periodieke uitkering vastgesteld aan de hand van het per die datum ter beschikking komende kapitaal. De op de ingangsdatum van de periodieke uitkering aan te kopen termijnen mogen iedere vorm hebben. Dus een dadelijk ingaande of een uitgestelde, al dan niet tijdelijke periodieke uitkering, rekening houdend met de minimale duur uit onderstaande tabel. De uiterste ingangsdatum van de termijnen is het jaar waarin de werknemer 65 wordt.

Minimale duur bij een stamrechtspaarrekening of stamrechtbeleggingsrecht

De gerechtigde is ouder dan	Maar is niet ouder dan	De minimale duur van de uitkeringen in jaren
-	25	17
25	30	14
30	35	11
35	40	8
40	45	5
45	50	4
50	55	3
55	60	2
60	-	1

De bank of de beleggingsinstelling is inhoudingsplichtig voor loonbelasting, premieheffing en voor de inkomensafhankelijke bijdrage voor de Zorgverzekeringswet bij uitkeringen. Het is niet van belang in welke vorm die uitkeringen plaatsvinden.

Kring van gerechtigden voor het stamrechtsparen

De kring van gerechtigden is beperkt voor het loonstamrecht. Gerechtigde voor de uitkering bij leven is de ex-werknemer zelf. De gerechtigde(n) voor de uitkering bij overlijden van de verzekerde zijn achtereenvolgens:

- de weduwe/weduwnaar/geregistreerd partner van de rekeninghouder;
- de op de overeenkomst met naam en geboortedatum aangetekende gerechtigde voor zover deze de gewezen echtgenoot/geregistreerd partner van de rekeninghouder is en/of degene is met wie de rekeninghouder duurzaam een gezamenlijke huishouding voert of heeft gevoerd en met wie geen bloed- of aanverwantschap in de rechte lijn bestaat;
- de eigen kinderen, stiefkinderen of pleegkinderen van de rekeninghouder die de leeftijd van 30 jaar nog niet hebben bereikt.

Stamrecht mag niet lijken op regeling voor vervroegde uittreding

Sinds 1 januari 2006 kan de Belastingdienst zich bij ontslagvergoedingen op het standpunt stellen dat sprake is van een regeling voor vervroegde uittreding (RVU). In dat geval is niet alleen de uitkering uit het stamrecht belast, maar is de werkgever ook 26% loonbelasting (eindheffing) verschuldigd over de ontslagvergoeding.

Er is sprake van een vervroegde uittreding als de ontslaguitkering bedoeld is om eerder te stoppen met werken. Dit wordt getoetst op het moment dat het stamrecht wordt toegekend. Op het moment dat de uitkeringen ingaan, hoeft geen toetsing plaats te vinden. Om te toetsen of sprake is van een RVU, moet de werkgever de zogenaamde 'kwalitatieve of de kwantitatieve toetsen' toepassen.

Meest logisch is om eerst de kwalitatieve toets toe te passen. Alleen als de kwalitatieve toets geen of onvoldoende uitsluitsel biedt, kan via de kwantitatieve toets wellicht nog blijken dat geen sprake is van een RVU. Bij de kwantitatieve toets wordt de omvang van de ontslagvergoeding in relatie tot de leeftijd getoetst.

Kwalitatieve toets

Op basis van deze toets is er geen sprake van een RVU in de volgende gevallen:

- Bij een interne reorganisatie waarbij geen aanvullende regeling voor oudere werknemers is getroffen en de ontslagen werknemers een afspiegeling zijn van het personeelsbestand.
- Bij een individueel ontslag dat niet leeftijdgerelateerd is.

Kwantitatieve toets

Er is geen sprake van een RVU in de volgende gevallen:

- Er wordt voldaan aan de 55-jaar toets. Hiertoe moet actuariael berekend worden of een direct ingaande gelijk-blijvende uitkering, eindigend op de dag voordat de werknemer 55 wordt, per jaar minder is dan 100% van het laatstverdiende loon.
- Er wordt voldaan aan de 70%-toets. Dit betekent dat actuariael berekend moet worden of de jaarlijkse uitkeringen van de ontslagdatum tot twee jaar voor de pensioendatum (uiterlijk 65 jaar) minder bedragen dan 70% van het laatstgenoten loon. Bij de berekening van de jaarlijkse uitkering moet naast het stamrecht ook rekening worden gehouden met andere uitkeringen uit de betreffende dienstbetrekking en de WW, ZW, WAO/ WIA, VUT en levensloop.

Revisierente

Bij oneigenlijke handelingen met een gouden handdrukverzekering/ stamrechtspaarrekening is revisierente verschuldigd. De revisierente bedraagt 20% van de waarde van de aanspraak en is onder andere verschuldigd in de volgende gevallen:

- Afkoop van de verzekering. Bij een gedeeltelijke afkoop wordt de gehele waarde van de verzekering als afkoopsom in box 1 belast. De revisierente is in dat geval over de gehele afkoopsom verschuldigd.
- De verzekering voldoet niet meer aan de voorwaarden die golden op het moment dat de periodieke uitkering toegekend werd. Bij een gouden handdrukverzekering die na 1 januari 1995 tot stand gekomen is, is dat bijvoorbeeld het geval als een begunstigde, die niet behoort tot de kring van de gerechtigden op de polis opgenomen wordt.
- Vervreemding van de verzekering, tenzij deze vervreemding plaatsvindt in het kader van echtscheiding of beëindiging van de samenleving.

Verlaging revisierente

De revisierente bedraagt 20%, maar kan onder bepaalde omstandigheden verlaagd worden. Indien een verzekeringnemer een verzekering wil afkopen, kan revisierente voorkomen worden door een tijdelijke periodieke uitkering te bedingen met een sterftkans van minimaal 1%. Op deze manier kan hij veelal op relatief korte termijn beschikken over de waarde van de verzekering.

Werknemerssparen

Spaarloonregeling

Voorwaarden

De spaarloonregeling is een schriftelijke regeling tussen werknemer en werkgever. De deelname moet open staan voor tenminste 75% van de in dienstbetrekking staande werknemers. Voor de DGA gelden aanvullende voorwaarden.

De werkgever houdt het spaarloon in op het brutoloon van de werknemer tot een maximum van € 613 per jaar. Dit spaarloon moet tenminste vier jaar op een geblokkeerde rekening staan. Na de blokkeringstermijn mag de werknemer het geld belastingvrij opnemen. Tussentijdse belastingvrije opname mag alleen voor de erkende deblokkeringsmogelijkheden. Voorwaarde hierbij is dat de betreffende deblokkeringsmogelijkheid ook in het spaarloonreglement van de werkgever is opgenomen. Overigens kan de vrijstelling worden verdubbeld als het spaarloon wordt genoten in aandelenoptierechten of aandelen.

Voorwaarde voor deelname aan de spaarloonregeling is dat de werknemer op 1 januari van het betreffende jaar in dienst is bij de werkgever. Aan spaarloon kan worden deelgenomen bij één werkgever. Als er twee werkgevers zijn, is dit de werkgever die de loonheffingskorting toepast.

De spaarloonrekening valt in box 3. Gedurende de blokkeringsstermijn is de waarde van de werknemersspaarrekening vrijgesteld, voor zover deze het bedrag van € 17.025 niet overschrijdt. De werkgever is 25% loonbelasting (eindheffing) verschuldigd over spaarloonbedragen.

Wettelijk erkende deblokkeringsmogelijkheden:

- aankoop eigen woning (hoofdverblijf);
- aankoop effecten;
- looncompensatie bij onbetaald verlof
- premies voor een kapitaalverzekering/ kapitaalverzekering eigen woning;
- premies voor een lijfrente voor een meerderjarig invalide (klein)kind;
- premies voor een (tijdelijke) oudedagslijfrente;
- vrijwillige premies ingevolge een pensioenregeling;
- starten van een eigen bedrijf;
- opleidings- en studiekosten;
- kinderopvang;
- stortingen voor een lijfrentespaarrekening of een lijfrentebeleggingsrecht;
- stortingen voor een spaarrekening eigen woning of een beleggingsrecht eigen woning.

Relatie met levensloopregeling

De werknemer moet jaarlijks kiezen tussen deelname aan de spaarloonregeling of de levensloopregeling. De werknemer kan gedurende het jaar niet op een gemaakte keuze terugkomen.

Levensloopregeling

Deelname

Deelname aan een levensloopregeling is sinds 1 januari 2006 een wettelijk recht voor werknemers, inclusief de DGA. De levensloopregeling staat niet open voor zelfstandig ondernemers. De levensloopregeling creëert geen recht op verlof, dat blijft een zaak van overleg tussen werkgever en werknemer.

Levensloopproducten mogen worden aangeboden door banken, verzekeraars, CAO-fondsen, dochters van pensioenfondsen en beleggingsinstellingen.

Omkeerregel

De levensloopregeling is een fiscale spaarregeling op basis van de omkeerregel. De werknemer spaart vanuit zijn brutoloon. Het gespaarde tegoed is een inkomensvoorziening voor een periode van (gedeeltelijk) onbetaald verlof. De belastingheffing wordt uitgesteld tot het moment van opname van het levenslooptegoed. Dit geldt ook voor de inkomensafhankelijke bijdrage voor de Zorgverzekeringswet.

De omkeerregel geldt niet voor de premies werknemersverzekeringen, deze zijn wel verschuldigd over de inleg. Het gaat hierbij om de premies voor de WW en de WIA. Deze worden ingehouden tot een maximaal premieloon. Voor werknemers met een salaris hoger dan het maximale premieloon hoeft over de inleg in de levensloopregeling geen premie werknemersverzekeringen te worden ingehouden. Voor deze mensen is deelname aan de levensloopregeling derhalve financieel voordeliger dan voor de lagere inkomens.

Deelname aan de levensloopregeling heeft geen effect op het recht op een uitkering, zoals WW en WIA. Over de levenslooptuitkeringen zijn geen premies werknemersverzekeringen verschuldigd en de werknemer behoudt in principe het recht op een uitkering. De levenslooptrekening valt in box 1. De waarde van het tegoed wordt dus niet in box 3 belast.

Maximale inleg

Werknemers kunnen vanuit het brutoloon maximaal 12% per jaar sparen tot een maximum spaarsaldo van 210% van het op de jaargave vermelde bruto jaarloon van het voorgaande jaar. De 12% geldt voor de storting van de werkgever en werknemer samen.

Is het spaarsaldo op 1 januari hoger is dan 210% van het jaarloon over het voorgaande kalenderjaar, dan mag een werknemer geen bedragen meer inleggen in de levensloopregeling. Het spaarsaldo mag door oprenting wel meer bedragen dan 210%.

Voor werknemers die op 1 januari 2005 ouder zijn dan 50, maar jonger dan 55 jaar, bestaat een ruimere stortingsmogelijkheid. Zij mogen meer dan 12% van hun bruto jaarloon sparen. Het maximum van 210% van het bruto jaarloon voor het totale tegoed blijft wel gelden.

Als een werkgever een bijdrage verstrekt, moet deze bijdrage in dezelfde mate worden verstrekt aan de andere werknemers, dus ook aan degenen die niet deelnemen aan de levensloopregeling.

Opname

Het spaartegoed kan voor alle vormen van verlof, dus ook voor vervroegde uittrekking, worden aangewend. Gedurende het verlof blijft de dienstbetrekking bestaan. Bij opname is het tegoed van de levensloopregeling belast met loonbelasting. Tevens is de inkomensafhankelijke bijdrage voor de Zorgverzekeringswet verschuldigd.

Als het tegoed overeenkomstig de voorwaarden wordt opgenomen, dan is bij opname de levensloopverlofkorting van toepassing. Deze korting is gerelateerd aan het op te nemen tegoed, met in 2010 een maximum van € 199 per deelgenomen jaar. De werkgever is inhoudingsplichtig en moet de levenslooptuitkering aan de werknemer uitkeren.

Aanwending voor pensioen

Behalve voor verlof kan het tegoed ook worden aangewend voor pensioen. Deze omzetting dient voor de 65-jarige leeftijd te geschieden. Het pensioen moet ook na de omzetting binnen de fiscale grenzen van de pensioenregeling blijven. Bij inzet van het levenslooptegoed in een pensioenregeling bestaat geen recht op de levensloopverlofkorting. Als de levensloopregeling niet meer voldoet aan de voorwaarden of wordt afgekocht, dan wordt de hele aanspraak tot het loon gerekend. De levensloopverlofkorting is niet van toepassing en er is geen reviserende verschuldigd.

Heffingskorting

Wie deelneemt aan de levensloopregeling en ouderschapsverlof opneemt krijgt een fiscale tegemoetkoming in de vorm van een heffingskorting ter grootte van 50% van het bruto wettelijk minimumdagloon per opgenomen verlofdag. De ouderschapsverlofkorting bedraagt ongeveer € 32,50 per dag.

Relatie met spaarloon

De werknemer moet jaarlijks kiezen tussen deelnemen aan de spaarloonregeling of de levensloopregeling. De keuze moet jaarlijks vóór 1 januari aan de werkgever kenbaar gemaakt zijn.

Eigen woning

Fiscale behandeling eigen woning

De eigen woning valt in box 1. De inkomsten uit de eigen woning bestaan uit de bijtelling volgens het eigenwoningforfait en de op deze voordelen drukkende aftrekbare kosten. Dit zijn vooral de eigenwoningrente en de kosten van de lening. Als de voordelen uit de eigen woning meer bedragen dan de op deze voordelen drukkende kosten, geeft de wet een aftrek ter grootte van dit saldo. Dit wordt de 'aftrek wegens geen of geringe eigenwoningschuld' genoemd. Dit leidt er feitelijk toe dat het eigenwoningforfait niet tot het inkomen behoort.

Eigenwoningforfait

De voordelen uit de eigen woning, het hoofdverblijf van de belastingplichtige, worden in de belastingheffing betrokken. Het voordeel, ofwel het eigenwoningforfait, wordt vastgesteld met behulp van de tabel Berekening eigenwoningforfait.

Het eigenwoningforfait is een percentage van de WOZ-waarde van de woning. De afkorting WOZ staat voor Wet waardering onroerende zaken. De WOZ-waarde staat op de WOZ-beschikking die de gemeente verstuurt. Het eigenwoningforfait kent vanaf 2009 geen maximum meer.

Berekening eigenwoningforfait

WOZ-waarde van de woning meer dan	Maar niet meer dan	Forfaitpercentage
-	12.500	0
12.500	25.000	0,20
25.000	50.000	0,30
50.000	75.000	0,40
75.000	1.010.000	0,55
1.010.000	en hoger	€ 5.555 + 0,80% maal het meerdere boven € 1.010.00

Rente en kosten van (hypothecaire) geldleningen

Rente en kosten die zijn betaald voor geldleningen die zijn afgesloten voor het kopen van de eigen woning, voor de verbetering of het onderhoud van de eigen woning zijn voor maximaal 30 jaar aftrekbaar. Als de lening is afgesloten vóór 1 januari 2001, gaat de termijn van 30 jaar in op 1 januari 2001.

Kosten voor de eigenwoning (schuld)

	Aftrekbare kosten in jaar van betaling?	Indien gefinancierd: box 1 (rente aftrekbaar) of box 3 (rente niet aftrekbaar)?
Afsluitprovisie (maximaal 1,5% /€ 3.630)	Ja	box 1
Bereidstellings- of verlengingsprovisie	Ja	box 1
Kosten NHG: (bemiddelingskosten, borgtochtprovisie SWEW, kosten bouwkundig rapport)	Ja	box 1
Kosten advies voor geldlening	Ja	box 1
Notariskosten geldlening/hypotheekakte	Ja	box 1
Kadasterkosten hypotheekakte	Ja	box 1
Notariskosten (transport) eigendomsakte	Nee	box 1
Taxatiekosten voor de financiering	Ja	box 1
Overdrachtsbelasting	Nee	box 1
Periodieke betalingen erfpacht, opstal of beklemming	Ja	n.v.t.
Afkoop erfpacht, opstal of beklemming	Nee	box 1
Boeterente wegens aflossen bestaande lening	Ja	box 3
Specifiek bij aankoop nieuwbouw		
BTW /omzetbelasting in de bouwtermijnen	Nee	box 1
Bouw- en grondrente vóór totstandkoming		
koop- aanneemovereenkomst	Nee	box 1
Bouw- en grondrente na totstandkoming		
koop- aanneemovereenkomst	Ja	box 3
Renteverlies tijdens de bouw	Nee	box 3
Oversluiten lening		
Boeterente wegens aflossen bestaande lening	Ja	box 3
Notariskosten hypotheekakte	Ja	box 3
Royementskosten	Ja	box 3
Afsluitprovisie	Ja	box 3
Kosten NHG (bemiddelingskosten, borgtochtprovisie SWEW, kosten bouwkundig rapport)	Ja	box 3

Afsluitprovisie

De afsluitprovisie over schulden die zijn aangegaan voor de verwerving, verbetering of onderhoud van de eigen woning is aftrekbaar tot maximaal 1,5% van de aangegane schuld, met een maximum van € 3.630. Wanneer de afsluitprovisie dit maximum overschrijdt, volgt het meerdere het regime van de vooruitbetaalde rente.

Vooruitbetaalde rente

Rente die is vooruitbetaald over een tijdvak dat eindigt vóór 1 juli van het volgende kalenderjaar, is volledig aftrekbaar in het jaar van betaling. Wanneer rente die betrekking heeft op een langere periode wordt vooruitbetaald, is deze rente naar

evenredigheid aftrekbaar in het jaar van betaling. Het nog niet afgetrokken bedrag mag dan in gelijke delen in de volgende jaren in aftrek worden gebracht. Overlijdt de belastingplichtige voordat alle betreffende jaren zijn verstreken, dan is het restant aftrekbaar in het jaar van overlijden.

Bijleenregeling

Wordt door verhuizing naar een nieuwe duurdere woning de hypotheekschuld hoger, dan is de aftrek van de hypotheekrente alleen toegestaan voor zover de hypotheekverhoging nodig is om het verschil tussen de aankoopprijs van de nieuwe woning (inclusief verwervingskosten) en de opbrengst van de oude (na aftrek van kosten) te financieren.

De eigenwoningschuld is het gezamenlijke bedrag van de schulden die zijn aangegaan voor de verwerving, verbetering of onderhoud van een eigen woning verminderd met de eigenwoningreserve van de belastingplichtige en/of de fiscale partner.

Werkruimte in de eigen woning

Een ruimte wordt fiscaal als werkruimte behandeld als:

- de ruimte een zelfstandig gedeelte van een woning vormt en
- intensief wordt gebruikt voor de verwerving van inkomen én
- een substantieel deel van het inkomen in de zelfstandige ruimte wordt verdiend.

De werkruimte moet een zodanige zelfstandigheid bezitten dat de ruimte duidelijk te onderscheiden is door uiterlijke kenmerken. Denk daarbij aan een eigen opgang of ingang. Ook de voorzieningen in de werkruimte kunnen van belang zijn ter bepaling van de zelfstandigheid. In dat verband kan bijvoorbeeld gedacht worden aan eigen sanitair.

Als men ook over een werkruimte elders beschikt, moet tenminste 70% van het inkomen in de ruimte thuis worden verdiend. Als men niet elders de beschikking heeft over een werkruimte, moet tenminste 30% van het inkomen in de ruimte thuis worden verdiend.

Maximaal aftrekbaar is 4% van de waarde over de werkruimte (bij huurwoningen: een deel van de huur) plus een evenredig deel van de kosten die in huurverhoudingen door een huurder zouden worden betaald.

Een onzelfstandige werkruimte (slaapkamer, zolderkamer) en een zelfstandige werkruimte waarin onvoldoende wordt gewerkt, blijven onderdeel van de eigen woning en daarmee van de regeling van het eigenwoningforfait.

Kapitaalverzekering eigen woning

Voor informatie over de kapitaalverzekering eigen woning, zie 'Levensverzekering'.

Vrijstelling kamerverhuur

Als de eigen woning (gedeeltelijk) wordt verhuurd, verliest de woning het karakter van eigen woning en verhuist deze van box 1 naar box 3. Hierop geldt een uitzondering bij tijdelijke verhuur en bij kamerverhuur.

De inkomsten uit kamerverhuur zijn vrijgesteld als cumulatief is voldaan aan de volgende vereisten:

1. De verhuurde woonruimte maakt deel uit van de woning die de belastingplichtige tot hoofdverblijf dient.
2. De verhuurde woonruimte vormt geen zelfstandige woning.
3. De verhuur is niet van korte duur.
4. De bruto voordelen bedragen niet meer dan het vrijstellingsbedrag van € 4.262.
5. Zowel de belastingplichtige als degene aan wie de woonruimte verhuurd is, zijn gedurende de tijd van de

huurperiode als ingezetene op het woonadres van de woning ingeschreven in de basisadministratie persoonsgegevens.

Overdrachtsbelasting

De overdrachtsbelasting bedraagt 6% van de waarde van de over te dragen onroerende zaak. Bij echtscheiding kan sprake zijn van een vrijstelling van overdrachtsbelasting. Degene die het huis verkrijgt, betaalt de ander de helft van de vrije verkoopwaarde minus de helft van de hypotheekschuld. Bij een gemeenschap van goederen, is geen overdrachtsbelasting verschuldigd over het deel dat wordt overgedragen. Van de toedeling moet in ieder geval een notariële akte worden opgemaakt die wordt ingeschreven in de registers van het Kadaster. De toedeling wordt vaak vastgelegd in een 'akte van scheiding en deling'.

Samenwonenden die gezamenlijk eigenaar zijn en mensen die gehuwd zijn op huwelijkse voorwaarden, betalen geen overdrachtsbelasting als het huis op één van beider namen komt te staan en de eigendomsverhouding lag tussen de 40% en 60%. Voorwaarde is bovendien dat het huis samen is gekocht. In de overige gevallen moet wel overdrachtsbelasting worden betaald.

Inkomstenbelasting 2009

Percentages inkomstenbelasting en premies volksverzekering

Inkomstenbelasting in box 1

Box 1: gecombineerd belastingtarief voor personen jonger dan 65 jaar (binnenlands belastingplichtigen)

Bij een inkomen van meer dan (beginbedrag van de schijf)	Tot en met	Bedraagt de verschuldigde belasting en premie	Plus van het meerdere boven het beginbedrag
-	18.218	-	33,45% (2,3% belasting en 31,15% premies)
18.218	32.738	6.093	41,95% (10,8% belasting en 31,15% premies)
32.738	54.367	12.184	42%
54.367	-	21.268	52%

Box 1: gecombineerd belastingtarief voor personen van 65 jaar of ouder (binnenlands belastingplichtigen)

Bij een inkomen van meer dan (beginbedrag van de schijf)	Tot en met	Bedraagt de verschuldigde belasting en premie	Plus van het meerdere boven het beginbedrag
-	18.218	-	15,55% (2,3% belasting en 13,25% premies)
18.218	32.738	2.832	24,05% (10,8% belasting en 13,25% premies)
32.738	54.367	6.324	42%
54.367	-	15.408	52%

Belastingtarief in 65^e jaar

Wie in 2010 65 jaar wordt, is tot de maand van de 65e verjaardag het 33,45%-, respectievelijk het 41,95%-tarief verschuldigd. Voor de rest van het jaar geldt het 15,55%-, respectievelijk het 24,05%-tarief. Dat leidt tot de volgende percentages voor het gehele jaar:

Percentages voor de eerste en tweede tariefschijf

65 in	1 ^o schijf	2 ^o schijf	65 in	1 ^o schijf	2 ^o schijf
Januari	15,55	24,05	Juli	24,50	33,00
Februari	17,04	25,54	Augustus	25,99	34,49
Maart	18,53	27,03	September	27,48	35,98
April	20,02	28,52	Oktober	28,97	37,47
Mei	21,51	30,01	November	30,46	38,96
Juni	23,00	31,50	December	31,95	40,45

Box 1: belastingtarief voor buitenlands belastingplichtigen

Bij een inkomen van meer dan (beginbedrag van de schijf)	Tot en met	Bedraagt de verschuldigde belasting en premie	Plus van het meerdere boven het beginbedrag
-	18.218	-	2,3%
18.218	32.738	419	10,8%
32.738	54.367	1.987	42%
54.367	-	11.071	52%

Inkomstenbelasting in box 2

In deze box wordt het inkomen uit aanmerkelijk belang belast. Het tarief hiervoor bedraagt 25%.

Inkomstenbelasting in box 3

In deze box wordt het voordeel uit sparen en beleggen belast. De fiscus gaat over het gemiddelde saldo van de bezittingen en de schulden uit van een fictief rendement. Dit fictieve rendement is vastgesteld op 4%. Over de uitkomst wordt een vast percentage inkomstenbelasting van 30% toegepast. Dit leidt tot een gecombineerd belastingtarief van 1,2%.

Heffingskortingen

Betaling

De heffingskorting komt in mindering op de verschuldigde inkomstenbelasting. De heffingskorting kan niet meer bedragen dan de verschuldigde belasting en premie.

Partners hebben ieder zelfstandig recht op heffingskorting. Zij kunnen deze korting niet overdragen aan hun partner. Als één van de partners geen of weinig inkomsten heeft, en dus zijn eigen heffingskorting niet (helemaal) gebruikt, kan de Belastingdienst onder bepaalde voorwaarden (een deel van) het bedrag rechtstreeks uitbetalen. Voorwaarde voor uitkering

is dat de partner van de belastingplichtige voldoende inkomen heeft en voldoende belasting betaalt. Er zijn verschillende heffingskortingen. Voor elke korting gelden specifieke voorwaarden.

Arbeidskorting

Geldt voor:

- iedereen die loon, winst uit onderneming of resultaat uit overige werkzaamheden geniet.

Het moet gaan om inkomsten uit tegenwoordige arbeid. Pensioen of een lijfrente-uitkering kwalificeren derhalve niet voor de arbeidskorting. De hoogte van de arbeidskorting is afhankelijk van het gezamenlijke bedrag van de inkomsten uit tegenwoordige arbeid (de arbeidskortingsgrondslag). Voor ouderen vanaf 57 jaar geldt een hogere arbeidskorting.

Doorwerkbonus

Geldt voor:

- belastingplichtigen van 62 jaar en ouder die blijven deelnemen aan het arbeidsproces.

Deze belastingplichtigen krijgen een extra 'heffingskorting' ter grootte van een leeftijdsafhankelijk percentage van het totaal aan inkomsten uit arbeid, winst uit onderneming en resultaat uit overige werkzaamheden.

Heffingskortingen

Heffingskorting	Bedrag per jaar	
	Tot 65	65 plus
Algemene heffingskorting	1.987	925
Arbeidskorting	Maximaal 1.489	-
Arbeidskorting 57 tot 60 jaar (leeftijd begin kalenderjaar)	1.752	-
Arbeidskorting 60 tot 62 jaar	2.012	-
Arbeidskorting 62 jaar en ouder	2.273	1.057
Doorwerkbonus		
62 jaar (5%)	2.340	
63 jaar (7%)	3.276	
64 jaar (10%)	4.679	
65 jaar (2%)		936
66 jaar (2%)		936
67 jaar e.v. (1%)		468
Inkomensafhankelijke combinatiekorting	1.859	865
Alleenstaande-ouderkorting	945	440
Aanvullende alleenstaande-ouderkorting	Maximaal 1.513	704
Ouderenkorting (maximaal verzamelinkomen 34.934)	-	684
Alleenstaande ouderenkorting	-	418
Jonggehandicaptenkorting	691	-
Levensloopverlofkorting (per jaar van deelneming)	199	-
Ouderschapsverlofkorting (per uur)	4,07	
Maatschappelijke beleggingen (max. 55.145)	1,3%	1,3%
Beleggingen in durfkapitaal (max. 55.145)		
	1.3%	1,3%

De doorwerkbonus loopt door na de 65-jarige leeftijd. Vanaf 1 januari 2010 wordt voor mensen van 61 jaar en ouder loon uit een levensloopregeling aangemerkt als loon uit vroegere dienstbetrekking. Hierdoor heeft men voor dit inkomen geen recht meer op de doorwerkbonus.

Hoogte van de doorwerkbonus

Wordt berekend aan de hand van een leeftijdsafhankelijke percentage op het inkomen uit werk tussen € 9.041 en € 55.831 (maximaal € 46.790).

Inkomensafhankelijke combinatiekorting

Geldt voor:

- de minstverdienende partners;
- alleenstaande ouders die zorg hebben voor kinderen tot 12 jaar.

Deze belastingplichtigen komen in aanmerking voor de korting als zij:

- een inkomen uit tegenwoordige arbeid genieten van meer dan € 4.706 óf
- recht hebben op de zelfstandigenaftrek voor ondernemers.

De inkomensafhankelijke combinatiekorting bedraagt maximaal € 1.859 bij een inkomen van € 33.232.

De combinatiekorting en de aanvullende combinatiekorting zijn komen te vervallen.

(Aanvullende) alleenstaande-ouderkorting

Geldt voor:

- iedereen die in het kalenderjaar gedurende meer dan zes maanden geen partner heeft en
- een huishouding voert met een kind dat door de belastingplichtige in belangrijke mate (>70%) wordt onderhouden.

Het kind moet bij deze ouder ingeschreven zijn in de basisadministratie persoonsgegevens en aan het begin van het jaar 27 jaar of jonger zijn.

Aanvullende alleenstaande-ouderkorting

Geldt voor:

- iedereen die de alleenstaande-ouderkorting geniet,
- tegenwoordige arbeid verricht en
- een kind heeft dat bij aanvang van het kalenderjaar jonger is dan 16 jaar.

De korting bedraagt 4,3% over het buitenshuis verdiende inkomen met een maximum van € 1.513.

(Alleenstaande) ouderenkorting

De ouderenkorting geldt voor:

- iedere belastingplichtige die op 31 december van het jaar 65 of ouder is en
- een verzamelinkomen heeft van maximaal € 34.934

De alleenstaande ouderenkorting geldt voor:

- iedereen die recht heeft op een AOW-uitkering voor alleenstaanden.

Hiervoor geldt geen maximum inkomensgrens.

Jonggehandicaptenkorting

Geldt voor:

- belastingplichtigen die in aanmerking komen voor een Wajonguitkering (op grond van de Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten), tenzij voor hen de ouderenkorting geldt.

Levensloopverlofkorting

Geldt bij:

- een reguliere opname van levenslooptegoed op grond van een levensloopregeling.

De levensloopverlofkorting is gelijk aan het bedrag van het opgenomen levenslooptegoed, maar ten hoogste € 199 per jaar waarin is gestort in de levensloopregeling. Bedragen aan levensloopverlofkorting die in voorafgaande jaren al zijn genoten worden in mindering gebracht.

Ouderschapsverlofkorting

Geldt voor:

- belastingplichtigen die gebruikmaken van hun wettelijk recht op ouderschapsverlof én
- deelnemen aan de levensloopregeling.

Berekening ouderschapsverlofkorting

Vermenigvuldig het aantal dagen opgenomen ouderschapsverlof in het kalenderjaar met 50% van het wettelijk bruto minimumloon per opgenomen verlof uur. De korting bedraagt niet meer dan de terugval in het belastbare loon in 2010 ten opzichte van 2009.

Korting voor maatschappelijke beleggingen

Geldt voor:

- belastingplichtigen die beleggen in maatschappelijke beleggingen (groene beleggingen en sociaal-ethische beleggingen).

De korting bedraagt 1,3% van het bedrag dat daarvoor gemiddeld is vrijgesteld op grond van de bepalingen in box 3.

Korting voor beleggingen in durfkapitaal

Geldt voor:

- belastingplichtigen die beleggen in direct durfkapitaal;
- belastingplichtigen die beleggen in culturele beleggingen.

De korting bedraagt 1,3% van het bedrag dat daarvoor gemiddeld is vrijgesteld op grond van de bepalingen in box 3.

Aanslag- en teruggaafgrens inkomstenbelasting

Een aanslag wordt opgelegd in alle gevallen waarin meer dan € 44 per jaar moet worden bijbetaald. De grens voor teruggaaf op verzoek, op grond van te veel ingehouden voorheffingen en de voorlopige teruggaven, is € 14.

Box 3: vermogensrendementsheffing

Vermogen dat niet in box 1 of box 2 valt, wordt in box 3 geplaatst. In box 3 wordt het gemiddelde saldo van de bezittingen en schulden belast. Belastingplichtigen en hun partner kunnen het vermogen verdelen in de verhouding die zij bij hun aangifte kiezen. Schulden tot een bedrag van € 2.900 per partner worden niet meegenomen.

Vrijstellingen

Bezittingen en schulden zijn belast tegen de waarde in het economische verkeer. Woningen anders dan de eigen woning worden gewaardeerd tegen de WOZ-waarde. Voor effecten opgenomen in de Officiële prijscourant (uitgegeven door Euronext Amsterdam N.V.) geldt de notering in deze courant als waarde.

Vrijgesteld zijn voor de vermogensrendementsheffing:

- bossen, natuurterreinen, aangewezen landgoederen;
- voorwerpen van kunst en wetenschap;
- krachtens erfrecht opgekomen rechten op roerende zaken;
- rechten uit een begrafenisverzekering (zie Kapitaalverzekering);
- rechten uit een kapitaalsuitkering uitsluitend ter zake van invaliditeit, ziekte of ongeval;
- rechten op termijnen overdrachtsprijs aanmerkelijk belang;
- spaartegoeden, aandelenoptierechten, aandelen, winstbewijzen uit spaarloonregeling (zie Werknemerssparen);
- lopende termijnen korter dan een jaar van inkomsten uit vermogensbestanddeel;
- maatschappelijke beleggingen of beleggingen in durfkapitaal;
- op 14 september 1999 bestaande kapitaalverzekeringen (zie Kapitaalverzekering);
- aandelen in of winstbewijzen van aangewezen particuliere participatiemaatschappijen.

Heffingvrij vermogen

Het heffingvrije vermogen bedraagt per belastingplichtige € 20.661. Dit bedrag kan op verzoek van de belastingplichtige en zijn partner over en weer worden overgedragen. Per minderjarig kind wordt het heffingvrije vermogen verhoogd met € 2.762.

Het heffingvrije vermogen wordt verhoogd met de ouderentoeslag als de belastingplichtige aan het eind van het jaar de leeftijd van 65 jaar heeft bereikt en de gemiddelde rendementsgrondslag na aftrek van het heffingvrije vermogen niet meer dan € 273.391 bedraagt.

Ouderentoeslag

Inkomen uit werk en woning vóór uitgaven kinderopvang en persoonsgebonden aftrek bedraagt meer dan		Maar niet meer dan	Bedrag ouderentoeslag
-	13.978	27.350	
13.978	19.445	13.675	
19.445	-	nihil	

De ouderentoeslag kan onder voorwaarden worden overgedragen aan de partner. Als de belastingplichtige het hele jaar dezelfde fiscale partner heeft, dan mag de gezamenlijke gemiddelde rendementsgrondslag (na aftrek van het heffingvrije vermogen) niet meer bedragen dan € 546.782 om in aanmerking te komen voor de ouderentoeslag.

Persoonsgebonden aftrek

De persoonsgebonden aftrek komt achtereenvolgens in mindering op het inkomen in box 1, box 3 en box 2. Deze aftrek kan niet tot een negatief inkomen leiden. Voor het gedeelte dat niet kan worden afgetrokken, wordt het doorgeschoven naar de komende jaren.

De persoonsgebonden aftrek bestaat uit:

- uitgaven voor onderhoudsverplichtingen;
- verliezen op beleggingen in durfkapitaal;
- uitgaven voor levensonderhoud kinderen;
- uitgaven voor specifieke zorgkosten;
- weekenduitgaven voor gehandicapten;
- scholingsuitgaven;
- uitgaven voor monumentenpanden;
- aftrekbare giften.

De aftrek van buitengewone uitgaven, zoals uitgaven voor ziekte en overlijden, is vervallen.

Uitgaven voor onderhoudsverplichtingen

Hieronder vallen onder andere:

- Betaalde alimentatie voor de ex-partner, maar niet de alimentatie voor de kinderen.

- Betaalde afkoopsommen voor alimentatie, inclusief de aan de verzekeraar betaalde lijfrentepremie, mits de lijfrente toekomt aan de ex-echtgenoot, direct ingaat en uiterlijk eindigt bij overlijden van de ex-echtgenoot (De aftrek geldt niet voor: afkoopsommen of verrekeningen met een lijfrente waarvan de betaalde premie al eerder is afgetrokken als uitgave voor een inkomensvoorziening).
- Op belastingplichtige verhaalde bijstand.
- Al hetgeen vanwege echtscheiding wordt betaald wegens verrekening van rechten op pensioen, lijfrenten en andere inkomensvoorzieningen (geldt niet voor: afkoopsommen of verrekeningen met een lijfrente waarvan de betaalde premie al eerder is afgetrokken als uitgave voor een inkomensvoorziening).
- Betaalde periodieke uitkeringen en verstrekkingen wegens een wettelijke verplichting dan wel een dringend morele verplichting tot vergoeding van gedeerd levensonderhoud. (Geldt net als bij alimentatie niet voor: kinderen, kleinkinderen, ouders, broer of zus of personen die tot het huishouden behoren).

Wordt het woongenot van de eigen woning als alimentatie verstrekt, dan wordt de hoogte van de alimentatie vastgesteld op de waarde van het eigenwoningforfait. Dit geldt ook voor de periodieke uitkeringen voor gedeerd levensonderhoud.

Uitgaven voor levensonderhoud kinderen

Uitgaven voor het levensonderhoud van kinderen jonger dan 30 jaar zijn een forfaitair vastgestelde aftrekpost. Voorwaarden:

- Het kind wordt in belangrijke mate (>30%) onderhouden door de belastingplichtige.
- Het kind heeft geen recht op kinderbijslag of de in de wet genoemde studiefinanciering.

Toeslagen

Huurtoeslag

De huurtoeslag is een bijdrage van de overheid in de huurlasten. Voor het verkrijgen van de huurtoeslag komt in aanmerking, de persoon die:

- 18 jaar of ouder is (of jonger en getrouwd) én
  - de Nederlandse nationaliteit of een geldige verblijfsvergunning heeft (geldt ook voor eventuele medebewoners).
- Iedere bewoner moet bij de gemeente ingeschreven staan op hetzelfde adres van de aanvrager.

Eisen aan de woning:

- Het betreft een zelfstandige woning (o.a. eigen toegangsdeur, een eigen toilet en keuken).
- Tot 1 juli 2010 mag de rekenhuur niet lager zijn dan € 205,74 en niet hoger dan € 647,73. Als de huurder en zijn eventuele partner jonger zijn dan 23 jaar mag de rekenhuur niet hoger zijn dan € 357,37.

- De gemeente vindt de woning passend voor de situatie. De woning mag bijvoorbeeld niet te ruim of te duur zijn.

Inkomensgrenzen voor huurtoeslag

Situatie	Maximaal inkomen	
	indien jonger dan 65 jaar	indien ouder dan 65 jaar
Alleenstaand	21.450	20.200
Medebewoners	29.125	27.575

Ouderenhuishouden

De bewoner is op 1 januari 65 jaar of ouder. Zijn er meer bewoners, dan moet de meest verdienende persoon op 1 januari 65 jaar of ouder zijn. Sommige bijzondere inkomensbestanddelen, zoals afkoop pensioen, tellen niet mee voor de huurtoeslag.

Voordeel uit sparen en beleggen

Als in het huishouden voor de inkomstenbelasting sprake is van voordeel uit sparen en beleggen bestaat er geen recht op huurtoeslag. Dit voordeel uit sparen en beleggen kan van de aanvrager van huurtoeslag zijn, van de toeslagpartner en van medebewoner(s). Voor alleenstaanden kan onder voorwaarden een hoger vermogen zijn vrijgesteld.

Zorgtoeslag

De zorgtoeslag is een tegemoetkoming van de overheid in de kosten van de zorgverzekering. Voor het verkrijgen van de zorgtoeslag komt in aanmerking, de persoon die:

- 18 jaar of ouder is,
- beschikt over een Nederlandse zorgverzekering én
- een toetsingsinkomen* beneden een vastgesteld niveau heeft.

*Het toetsingsinkomen is het totaal van het belastbaar loon, pensioen en andere uitkeringen in het toeslagjaar. Als aangifte gedaan wordt, moet uitgegaan worden van het verzamelinkomen

Als er geen toeslagpartner is, mag het toetsingsinkomen maximaal € 33.743 per jaar bedragen. Is er wel een toeslagpartner, dan bedraagt dit inkomen maximaal € 50.000 per jaar. Bij aangifte geldt het verzamelinkomen.

Voor een alleenstaande bedraagt de zorgtoeslag in 2010 maximaal € 732 per jaar. Toeslagpartners met een gezamenlijk toetsingsinkomen van maximaal € 50.000 per jaar, hebben voor 2010 samen recht op zorgtoeslag van maximaal € 1.548.

Kinderopvangtoeslag

De kinderopvangtoeslag is een bijdrage van de overheid in de kosten van kinderopvang. Ook werkgevers zijn verplicht om bij te dragen in de kosten voor kinderopvang. De kinderopvangtoeslag is afhankelijk van het verzamelinkomen (het gezamenlijke inkomen uit box 1, 2 en 3).

Voorwaarden voor de kinderopvangtoeslag

- De kinderopvangtoeslag geldt alleen voor personen met de Nederlandse nationaliteit (of een geldige verblijfsvergunning), of woonachtig in een EU-land, Noorwegen, IJsland, Liechtenstein of Zwitserland.
- De toeslag geldt alleen voor inwonende kinderen waarvoor kinderbijslag of een pleegouderbijdrage wordt verkregen, of waarvoor wordt bijgedragen in de kosten van levensonderhoud tot minimaal € 408 per kind per kwartaal. Bovendien moeten de inwonende kinderen op hetzelfde woonadres staan ingeschreven. Het kind waarvoor de kinderopvangtoeslag wordt gevraagd, volgt nog geen voortgezet onderwijs.
- Het kind gaat naar een kinderopvangorganisatie die bij de gemeente is geregistreerd. Dit is een kinderdagverblijf, buitenschoolse opvang, gastouderopvang of een gastoudergezin dat is aangesloten bij een gastouderbureau.
- De ouder of de partner betaalt de kosten voor kinderopvang.
- De ouder (en eventueel de partner) werkt in dienstbetrekking of als zelfstandige of in de onderneming van de partner. Ook als de ouder van de gemeente of het UWV een bijdrage op grond van de Wet kinderopvang ontvangt, komt hij/zij in aanmerking voor de kinderopvangtoeslag.

De hoogte van de kinderopvangtoeslag wordt vastgesteld op basis van (onder meer):

- het verzamelinkomen;
- de werkelijke kinderopvanguren;
- de betaalde uurprijs;
- het aantal kinderen dat van opvang gebruikmaakt.

De maximale uurprijs is € 6,25 in 2010.

Hoogte van de toeslag:

- Bij het eerste kind bedraagt de toeslag 95,5% van de opvangkosten voor gezinnen met een verzamelinkomen tot € 17.832. Dit loopt af naar 33,3% voor huishoudens met een verzamelinkomen boven de € 114.812.
- Voor het tweede en volgende kind bedraagt de kinderopvangtoeslag 96,5% van de opvangkosten voor gezinnen met een verzamelinkomen tot € 17.832. Dit loopt af naar 85,0% voor gezinnen met een verzamelinkomen boven de € 165.526.

Kindgebonden budget

Het kindgebonden budget geldt als:

- één of meer kinderen jonger dan 18 jaar tot het huishouden behoren én
- kinderbijslag wordt ontvangen.

De hoogte van het kindgebonden budget is afhankelijk van het inkomen en het aantal kinderen. Voor gezinnen met een inkomen tot € 28.897 is het kindgebonden budget maximaal. Boven een inkomen van € 28.897 wordt het kindgebonden budget met € 0,076 per euro aan inkomen verminderd.

Hoogte kindergebonden budget

Aantal kinderen	Inkomen tot 28.897
1 kind	1.011
2 kinderen	1.322
3 kinderen	1.505
4 kinderen	1.611
5 kinderen*	1.662

* Voor het zesde kind en volgende kinderen € 51 per kind extra kindgebonden budget.

In bepaalde gevallen is een verhoging van het kindgebonden budget van toepassing:

- Voor elk kind in de leeftijdscategorie van 12 t/m 15 jaar geldt een verhoging van € 231.
- Voor elk kind in de leeftijdscategorie van 16 en 17 jaar geldt een verhoging van € 296.

Fiscale cijfers 2010 voor de ondernemer

Ondernemersaftrek

De ondernemersaftrek is het gezamenlijke bedrag van:

- zelfstandigenaftrek;
- startersaftrek bij arbeidsongeschiktheid;
- aftrek voor speur- en ontwikkelingswerk;
- meewerkaftrek;
- stakingsaftrek.

Urencriterium

Geldt voor:

- ondernemers die winst uit onderneming genieten,
- tenminste 1.225 uur per kalenderjaar besteden aan werkzaamheden voor één of meerdere ondernemingen,
- deze tijd feitelijk besteden aan werkzaamheden in het economische verkeer en
- grotendeels (meer dan 50%) aan het drijven van een onderneming.

Zelfstandigenaftrek

Geldt voor:

- ondernemers die aan het urencriterium voldoen en
- bij het begin van het kalenderjaar de leeftijd van 65 jaar nog niet hebben bereikt.

Voor startende ondernemers is er een extra aftrek van € 2.110 voor de eerste drie jaar. Een startende ondernemer is:

- een ondernemer die in een of meer van de vijf voorafgaande kalenderjaren voor de inkomstenbelasting geen ondernemer was en
- in die periode de zelfstandigenaftrek niet meer dan tweemaal heeft toegepast.

Hoogte zelfstandigenaftrek

Winst	Tot	Aftrek
-	13.960	9.427
13.960	16.195	8.764
16.195	18.425	8.105
18.425	52.750	7.222
52.750	54.985	6.593
54.985	57.220	5.895
57.220	59.450	5.204
59.450	-	4.574

Voor ondernemers die aan het begin van het jaar de 65-jarige leeftijd hebben bereikt, zijn de zelfstandigenaftrek en startersaftrek 50% van de bedragen die gelden voor iemand jonger dan 65 jaar.

Startersaftrek bij arbeidsongeschiktheid

Geldt voor:

- ondernemers die een onderneming vanuit een arbeidsongeschiktheidsuitkering starten en
- niet aan het urencriterium voldoen, maar wel aan een verlaagd urencriterium van 800 uur.

De startersaftrek bij arbeidsongeschiktheid bedraagt € 12.000, € 8.000 en € 4.000 voor het eerste, tweede, respectievelijk derde jaar. De aftrek kan niet hoger zijn dan de genoten winst.

Aftrek speur- en ontwikkelingswerk

Geldt voor:

- ondernemers die aan het urencriterium voldoen en
- in het kalenderjaar ten minste 500 uur besteden aan werk dat bij een S&O-verklaring is aangemerkt als speur- en ontwikkelingswerk.

De aftrek bedraagt € 12.031. Als de ondernemer in een of meer van de vijf voorafgaande kalenderjaren geen ondernemer was en bij hem in die periode niet meer dan tweemaal de aftrek voor speur- en ontwikkelingswerk is toegepast, dan wordt de aftrek speur- en ontwikkelingswerk verhoogd met € 6.017.

Meewerkaftrek

Geldt voor:

- ondernemers die aan het urencriterium voldoen en
- van wie de partner zonder enige vergoeding arbeid verricht in een onderneming waaruit de belastingplichtige als ondernemer winst geniet.

Vaststelling meewerkaftrek

Minimum aantal meegewerkte uren	Percentage dat op inkomen in aftrek wordt gebracht
1.750 uur	4 % van de winst
1.225 uur	3 % van de winst
875 uur	2 % van de winst
525 uur	1,25 % van de winst

De regeling vindt toepassing op gezamenlijk schriftelijk verzoek van belastingplichtigen.

Stakingsaftrek

Geldt voor ondernemers die in een kalenderjaar winst behalen met of bij het staken van één of meer gehele ondernemingen.

De stakingsaftrek bedraagt € 3.630 en kan maar eenmalig worden benut.

Het is mogelijk de resterende stakingswinst onbelast om te zetten in een lijfrente. Hiertoe kan de stakende ondernemer gebruikmaken van de faciliteit 'verhoging lijfrenteaftrek in verband met omzetting stakingswinst'.

Maximale omzetting stakingswinst in lijfrente

Leeftijd/ omstandigheden	Uitgestelde lijfrente	Direct ingaande lijfrente
Jonger dan 50 jaar	108.272	216.533
Van 50 tot 60 jaar	216.533	216.533
60 jaar en ouder	433.053	433.053
Bij arbeidsongeschiktheid	-	433.053
Bij overlijden	-	433.053

Oudedagsreserve

Bij het bepalen van de in een kalenderjaar genoten winst kan over dat jaar 12% van de winst worden toegevoegd aan de oudedagsreserve als:

- de ondernemer aan het urencriterium voldoet en
- bij de aanvang van het kalenderjaar de leeftijd van 65 jaar nog niet heeft bereikt.

De ondernemer bepaalt elk jaar of hij de oudedagsreserve als aftrekpost ten laste van de winst brengt. De toevoeging aan de oudedagsreserve over een kalenderjaar bedraagt 12% van de winst, maar niet meer dan € 11.811. Deze toevoeging wordt verminderd met de ten laste van de winst gekomen pensioenpremies. De toevoeging bedraagt ten hoogste het bedrag waarmee het ondernemingsvermogen bij het einde van het kalenderjaar de oudedagsreserve aan het begin van het kalenderjaar te boven gaat.

Toevoeging winst aan oudedagsreserve

Jaar	Waarover	Maximale dotatie aan oudedagsreserve
2010	12% van de winst tot 98.425	11.811
2009	12% van de winst tot 96.584	11.590
2008	12% van de winst tot 94.967	11.396
2007	12% van de winst tot 93.557	11.227
2006	12% van de winst tot 92.084	11.050

MKB-winstvrijstelling

De MKB-winstvrijstelling stelt een vast percentage van de winst vrij van belasting. Vanaf 1 januari 2010 hoeft de ondernemer niet meer aan het urencriterium te voldoen. De vrijstelling bedraagt 12% van de winst nadat deze is verminderd met de ondernemingsaftrek.

Verliescompensatie

Vaststelling verliescompensatie

Verliescompensatie	Verlies uit onderneming (verrekenen met box 1-inkomen)	Verlies uit werk en woning (verrekenen met box 1-inkomen)	Aanmerkelijk belangverlies box 2
Carry-back	3 jaar	3 jaar	1 jaar
Carry-forward	9 jaar	9 jaar	9 jaar, op verzoek kan het verlies worden omgezet in een belastingkorting, welke in mindering komt op de belasting over het box 1-inkomen.

Verlies uit de onderneming: tot en met 2011 kunnen alle nog niet verrekenende verliezen worden verrekend.

Verlies uit aanmerkelijk belang: tot en met 2011 kunnen alle nog niet verrekenende verliezen verrekend worden met inkomsten uit aanmerkelijk belang.

Kleinschaligheidsinvesteringsaftrek

Percentages die in aftrek mogen worden gebracht bij kleinschaligheidsinvesteringen in een kalenderjaar.

Investeringsbedrag meer dan	Maar niet meer dan	Kleinschaligheidsinvesteringsaftrek bedraagt
-	2.200	0
2.200	54.000	28%
54.000	100.000	15.120
100.000	300.000	15.120 verminderd met 7,56% van het gedeelte van de investering boven 100.000
300.000		0

Voor een desinvestering van meer dan € 2.200 geldt een bijtelling. Het percentage van de desinvesteringbijtelling is gelijk aan het percentage dat voor de investering in aftrek is gebracht.

Tarief vennootschapsbelasting

2010	De verschuldigde	Percentage
Winst bedraagt meer dan	vennootschapsbelasting bedraagt	vennootschapsbelasting
200.000		20,0%
200.000	40.000	25,5%

Gebruikelijk loon

De 'gebruikelijkloonregeling' is van toepassing op de werknemer die arbeid verricht voor een lichaam:

- waarin de werknemer een aanmerkelijk belang heeft (o.a. aandeelhouder van tenminste 5% van het geplaatste aandelenkapitaal in een B.V. of N.V.);
- waaraan de werknemer bestanddelen ter beschikking stelt en in verband daarmee inkomstenbelasting verschuldigd is (terbeschikkingstellingregeling).

Hoofdregeel: de werknemer wordt geacht een loon te genieten van minimaal € 41.000. Als aannemelijk is dat in soortgelijke verhoudingen waarin aanmerkelijk belang of ter beschikkingstelling geen rol speelt een lager loon gebruikelijk is, dan mag het loon onder voorwaarden op dit lagere loon worden vastgesteld.

Schenken of nalaten

Vrijstelling schenkbelasting

Verkrijger	Vrijstelling	Bijzonderheden
Schenking door ouders aan kinderen	5.000	Per kalenderjaar
	24.000	Enmalig, indien leeftijd kind tussen 18 en 35 jaar (verhoogde vrijstelling, in de aangifte schenkingsrecht dient hierop een beroep te worden gedaan). Alleen het meerdere wordt belast als in bovenstaande gevallen de schenking de vrijstelling overschrijdt.
	50.000	Enmalig, indien leeftijd kind tussen 18 en 35 jaar (verhoogde vrijstelling, in de aangifte schenkingsrecht dient hierop een beroep te worden gedaan). Alleen als de schenking wordt aangewend voor de aankoop van een huis of voor een studie
Derden (ook de echtgenoot)	2.000	Per kalenderjaar
Algemeen nut beogende instellingen	Volledig	

Vrijstelling erfbelasting

Verkrijger	Vrijstelling	Bijzonderheden	Minimum vrijstelling na imputatie
1 Partners*	600.000		155.000
2 Kinderen en kleinkinderen	19.000		
3 Invalide kinderen	57.000		
4 Ouders	45.000		
5 Algemeen nut beogende instellingen	Volledig	De belastingplichtige mag geen opdracht verbinden aan de verkrijging.	
6 Andere verkrijgers	2.000		

* zie partners: onder tarief schenk- en erfbelasting

De waarde van pensioenen, lijfrenten en periodieke uitkeringen bij overlijden komt op de vrijstelling in mindering. Bij partners komt de helft van deze waarde op de vrijstelling in mindering. De vrijstelling wordt nooit lager dan € 155.000 voor echtgenoot/samenwonenden.

Tarief schenk- en erfbelasting

Gedeelte van de belaste verkrijging	Tarief 1 Partner en kinderen		Tarief 1a Kleinkinderen		Tarief 2 Overige verkrijgers			
	Tussen	En	Bedrag	+ %	Bedrag	+ %	Bedrag	+ %
	-	118.000	-	10	-	18	-	30
	118.000	En hoger	11.800	20	21.240	36	35.400	40

Partners

Vanaf 1 januari 2010 wordt onder het begrip 'partner' in tariefgroep 1 verstaan een verkrijger die voldoet aan een van de volgende beschrijvingen:

- Gehuwden en daarmee gelijkgestelde geregistreerde partners (gescheiden van tafel en bed = ongehuwd).
- Ongehuwden, indien wordt voldaan aan alle vijf de volgende voorwaarden:
  - a) beiden meerderjarig;
  - b) gezamenlijke huishouding volgens de basisadministratie persoonsgegevens;
  - c) wederzijdse zorgverplichting aangegaan bij notariële akte; (tot 2012 de tijd om dit te regelen);
  - d) geen bloedverwant in de rechte lijn;
  - e) geen meerrelaties.

Uitzonderingen:

- 1) Aan voorwaarde c. hoeft niet voldaan te worden, mits personen vijf jaar samenwonen.
- 2) Aan voorwaarde d. hoeft niet voldaan te worden, mits een van de partners mantelzorger is (dat wil zeggen: als een mantelzorgcompliment is ontvangen).

Bij de vaststelling van de verkrijging wordt rekening gehouden met de latent verschuldigde inkomstenbelasting.

Latent verschuldigde inkomstenbelasting

Verkrijging	Latente inkomstenbelasting
Stille reserves	20%
Oudedagsreserve	30%
Stamrechten	30%
Waarde van aanmerkelijk belang aandelen voor zover deze de verkrijgingsprijs overtreffen	6,25%

Successiesplitsing levensverzekering

Over de overlijdensuitkering die iemand ontvangt wordt in principe erfbelasting geheven. Vanaf 1 januari 2010 is voor gehuwden in algemene gemeenschap van goederen slechts de helft van een overlijdensuitkering belast met erfbelasting.

De begunstigde hoeft geen belasting te betalen als hij zelf de verzekeringnemer was en de premie voor het overlijdensgedeelte van de verzekering verschuldigd was. Dit wordt

bereikt door de verzekering te splitsen in een uitkering bij leven of bij eerder overlijden. Dit heeft echter alleen zin als de verzekering niet behoort tot het gemeenschappelijke vermogen tussen de verzekeringnemer en de verzekerde.

'Successiesplitsen' van een polis is alleen zinvol voor echtelieden die gehuwd zijn op huwelijkse voorwaarden en voor partners die ongehuwd samenwonen. In beide gevallen moeten de huwelijkse- of partnerschapsvoorwaarden, dan wel het samenlevingscontract, de successiesplitsing kunnen dragen.

Kenmerken van een splitsing ter vermindering van successie zijn:

- De verzekeringnemer is niet tevens de verzekerde.
- De verzekering behoort niet tot het gemeenschappelijk vermogen van de verzekeringnemer en verzekerde.
- De risicopremie wordt volgens bepaalde regels vastgesteld.
- De verschuldigdheid van de risicopremie blijkt uit de polis.

Partnerverklaring

In veel gevallen wordt een partnerverklaring in de hypotheekakte of de pandakte opgenomen als de verzekering verpand is aan de geldgever. Op grond van het erfrecht is dit niet altijd zinvol. Reden is dat in het huidige erfrecht (vanaf 1 januari 2003) de positie van de langstlevende echtgenoot aanmerkelijk is verbeterd ten opzichte van vroeger.

Partnerverklaring in de hypotheekakte of de pandakte
Niet zinvol als:

- het aandeel in de nalatenschap voor de langstlevende partner groter is dan de geldende vrijstelling;
- de nalatenschap, afgezien van de uitkering bij overlijden, negatief is;
- de levensverwachting van de langstlevende partner niet zo hoog is.

Wel zinvol als:

- bij het aangaan van een tweede huwelijk kinderen aanwezig zijn uit een eerder huwelijk;
- samenwoners niet gehuwd zijn.

Pensioen

Inleiding

In de Pensioenwet worden onder meer de juridische verhoudingen tussen de werkgever, werknemer en pensioenuitvoerder duidelijk neergezet. Een pensioenovereenkomst komt tot stand tussen de werkgever en werknemer. De overeenkomst wordt uitgevoerd door een verzekeraar of pensioenfonds. De werkgever en de pensioenuitvoerder moeten een uitvoeringsovereenkomst sluiten. Daarin worden de rechten en verplichtingen van de uitvoerder en de werkgever vastgelegd.

De pensioenuitvoerder verstrekt een pensioenreglement dat moet overeenstemmen met de inhoud van de pensioenovereenkomst en de uitvoeringsovereenkomst. De werkgever en de pensioenuitvoerder moeten een uitvoeringsovereenkomst sluiten. Daarin worden de rechten en verplichtingen van de uitvoerder en de werkgever vastgelegd. De pensioenuitvoerder verstrekt een pensioenreglement dat moet overeenstemmen met de inhoud van de pensioenovereenkomst en de uitvoeringsovereenkomst.

Er zijn drie soorten pensioenovereenkomsten:

- een uitkeringsovereenkomst afhankelijk van salaris en diensttijd;
- een kapitaalovereenkomst;
- een premieovereenkomst.

Een uitkeringsovereenkomst afhankelijk van salaris en diensttijd

Bij pensioenfonds en collectieve pensioenregelingen die zijn ondergebracht bij verzekeraars is vaak sprake van een uitkeringsovereenkomst. Het toegezegde pensioen is gebaseerd op eindloon of middelloon. Afhankelijk van het salaris en de diensttijd wordt een aanspraak op een uitkering opgebouwd. Deze pensioenaanspraken zijn gegarandeerd. Wel heeft een pensioenfonds de mogelijkheid pensioenuitkeringen te verlagen als er ernstige tekorten in de dekkingsgraad zijn.

Kapitaalovereenkomst

Bij de kapitaalovereenkomst is een kapitaal toegezegd waarvoor op de pensioendatum pensioen moet worden aangekocht. Het toegezegde kapitaal is veelal gebaseerd op een beoogd eindloon of middelloon. Het kapitaal moet uiterlijk op de pensioendatum omgezet worden in een periodieke uitkering tegen de dan geldende tarieven.

Premieovereenkomst

Bij de premieovereenkomst is alleen een premie toegezegd. Meestal wordt de premie tot aan de pensioendatum belegd. Daardoor is het onzeker tot welk kapitaal de premies aangroeien. De maximumpremie is leeftijdsgesloten. Dit wordt een premiestaffel genoemd.

Het aan te kopen pensioen bij een kapitaalovereenkomst en een premieovereenkomst is afhankelijk van de actuele grondslagen op het moment van aankoop. Bij overlijden of bij leven op de pensioendatum zijn bepalend:

- de hoogte van het ter beschikking komende kapitaal;
- de tariefgrondslagen;
- de leeftijd van de pensioengerechtigden.

Het verzekerde kapitaal bij overlijden is meestal niet afhankelijk van de ontwikkeling van winstdeling of beurskoersen.

Bij een premieovereenkomst moet de werknemer inzicht hebben in het rendement en risico van de winstdeling of beleggingsopbrengst. Dit inzicht verkrijgt hij door:

- informatie die verstrekt wordt bij het tot stand komen van de regeling;
- de jaarlijkse rapportage.

Bij bepaalde regelingen is een beleggingsprofiel ingevuld. Hierdoor kan een beeld worden gevormd van de beleggingshorizon van de werknemer en de mate waarin hij risico wil lopen. Zo wordt de werknemer op latere leeftijd minder afhankelijk van beleggingsfondsen met een hoger risico.

Pensioenknip

Van 1 januari 2009 tot en met 31 december 2013 is het onder de Pensioenwet mogelijk een tijdelijk ouderdomspensioen aan te kopen voor een periode van vijf jaar. Het restant van het kapitaal wordt aangehouden. Dit in de hoop dat op een later tijdstip, in die periode van vijf jaar, als gevolg van waardeverhoging en/of een hogere rentestand een hoger levenslang ouderdomspensioen kan worden aangekocht. Dit wordt een 'pensioenknip' genoemd.

Aan deze nieuwe optie liggen de huidige economische omstandigheden ten grondslag. Voor pensioengerechtigden die deelnemen aan een premieovereenkomst of kapitaalovereenkomst kan het onvoordelig zijn om nu een direct ingaand levenslang pensioen aan te kopen. De koersen van de

beleggingen waarin wordt deelgenomen zijn laag, evenals de rente waartegen de pensioentermijnen kunnen worden aangekocht.

Wijziging AOW-ingangleeftijd en invloed op aanvullend pensioen

Het kabinet heeft besloten om de AOW leeftijd te verhogen naar 67 jaar. Dit gebeurt in twee stappen:

- in 2020 naar 66 jaar;
- in 2025 naar 67 jaar.

Iedereen die voor 1 januari 2010 55 jaar of ouder is, behoudt het recht om op 65-jarige leeftijd een ongekorte AOW-uitkering te ontvangen.

Ook iedereen met een arbeidsverleden van minimaal 42 jaar kan op 65-jarige leeftijd een AOW-uitkering blijven ontvangen. Er geldt dan een korting op de uitkering van ongeveer 8% per jaar dat men eerder dan 67 AOW wil ontvangen.

Op dit moment is het nog niet voor iedereen mogelijk om het arbeidsverleden vast te stellen. Daarom wordt een registratie opgebouwd. In 2020 kan iemand zijn of haar AOW eerder in laten gaan als op basis van deze registratie de 15 jaar voorafgaande jaren is gewerkt. Na 2020 komt er telkens een jaar bij de eis van 15 jaar.

Als gevolg van de wijziging van de AOW-leeftijd zal er ook een aanpassing plaatsvinden van de maximale opbouwpercentages die in pensioenregelingen gehanteerd kunnen worden. Voor een eindloonregeling wordt voorgesteld om dat percentage te maximeren op 1,9% en voor een middelloonregeling op 2,15%. Dit zal, naar we mogen aannemen, ook weer gevolgen hebben voor de staffels bij beschikbare premieregelingen.

Verhoging pensioenleeftijd

Als gevolg van de verhoging van de AOW-leeftijd wordt ook het fiscale kader voor het aanvullend pensioen aangepast. Door de verhoging naar 67 ontstaan twee extra opbouwjaren voor het aanvullend pensioen. Het kabinet wil dat op 67 jaar een aanvullend pensioen is opgebouwd dat de dezelfde hoogte heeft als het bereikbaar aanvullend pensioen op de huidige AOW-leeftijd. Deze maatregel moet in 2020 in één keer worden doorgevoerd. Afhankelijk van de afspraken die de sociale partners daarover maken, kan dit moment nog worden aangepast. Het wetsvoorstel ligt bij de Tweede Kamer.

Fiscale behandeling van pensioenen

Sinds de 'Wet aanpassing fiscale behandeling VUT/ prepensioen en introductie levensloopregeling' (Wet VPL) ligt de pensioenrichtleeftijd voor het ouderdomspensioen op 65 jaar. Een eerdere pensioeningangsdatum is alleen toegestaan bij actuariële herrekening van het ouderdomspensioen. Bij een premieovereenkomst kan dit plaatsvinden door de staffel behorend bij een pensioenleeftijd van 65 jaar ook toe te passen bij een eerdere pensioenleeftijd. Voor een uitkerings-

overeenkomst en een kapitaalovereenkomst, gebaseerd op een beoogd eindloon of middelloon, heeft de Belastingdienst herrekenstaffels beschikbaar. De fiscale facilitering van prepensioen en overbruggingspensioen is met ingang van 1 januari 2005 vervallen.

De Wet op de loonbelasting 1964 stelt onder meer maxima aan de pensioenopbouw per dienstjaar en geeft het voorschrift om bij de pensioenopbouw rekening te houden met een minimale AOW-franchise. Bij een gelijktijdige verlaging van het fiscaal maximale opbouwpercentage mag de franchise verlaagd worden. Dit biedt voordeel voor deelnemers met een relatief laag inkomen.

Pensioen van de directeur-grotaandeelhouder (DGA)

In de Pensioenwet valt de DGA niet onder het begrip werknemer. De Pensioenwet is dan ook niet van toepassing op toezeggingen die na 1 januari 2007 zijn gedaan aan een DGA. De DGA die zichzelf een pensioen toezegt, heeft vanaf 2007 alleen te maken met de bepalingen van de Wet op de loonbelasting 1964. Om voor de omkeerregel (aanspraken onbelast, uitkeringen belast) in aanmerking te komen, moet het pensioen voldoen aan de eisen uit deze wet.

Een verzekeraar of pensioenfonds kan met een beperkt aantal bepalingen of clausules een pensioenpolis afgeven met de DGA als verzekeringnemer, verzekerde en eerste begunstigde.

- Fiscaal afkoopverbod: de DGA die niet onder de werking van de Pensioenwet valt, kan de pensioenverzekering op zijn eigen naam zetten (oude C-polisconstructie). De BV en de DGA zijn immers niet gebonden aan de bepalingen van de Pensioenwet. Op eenvoudige wijze komt het pensioen zo buiten de risicosfeer van de bedrijfsactiviteiten. Bij een eventueel faillissement van de BV kan de curator de polis van de DGA immers niet te gelde maken. Alleen bij een faillissement van de DGA als privé-persoon is aantasting van de polis mogelijk.
- BV als premieschuldige: op de polis wordt aangetekend dat de BV de premies uit hoofde van de verzekering is verschuldigd. Zonder een dergelijke bepaling zou de DGA als verzekeringnemer zelf de premieschuldige zijn. Dat past niet bij de uitvoering van een pensioenovereenkomst.
- Polis dient ter uitvoering van de pensioenovereenkomst: bij deze bepaling moet aangegeven worden door wie en aan wie de toezegging heeft plaatsgevonden. Daarmee is duidelijk dat de inhoud van de polis moet overeenstemmen met de inhoud van de pensioenovereenkomst. Om te voldoen aan de fiscale eisen van de Wet op de loonbelasting 1964 moet een afkoop-, verpandings- en vervreemdingsverbod worden opgenomen. De begunstiging van de polis moet uiteraard worden afgestemd op de inhoud van de pensioenovereenkomst.

Dekkingspolis

De BV zou de toezegging van het pensioen ook geheel in eigen beheer kunnen houden. Ter dekking van het 'risico' dat

de werkgever op pensioendatum niet de vereiste middelen heeft om de toezegging gestand te doen, kan de BV een zogeheten 'dekkingspolis' sluiten. De polis wordt niet aangemerkt als een polis in de zin van de Pensioenwet. Daardoor geniet de polis bij een faillissement geen bescherming. De BV is verzekeringnemer en gebruikt een eventuele uitkering ter financiering van de in eigen beheer gehouden pensioenregeling. Bij een dekkingspolis is dus formeel sprake van een uitvoering in eigen beheer. De waarde van de verzekering wordt geactiveerd op de balans en de pensioenverplichting leidt tot een reserve eigen beheer.

Versoepeling gebruikelijkloonregeling

Om de positie van DGA te verbeteren, wordt de gebruikelijkloonregeling versoepeld. Vanaf 1 januari 2010 is de regeling niet meer van toepassing als:

- het gebruikelijk loon niet hoger is dan € 5000 per jaar én
- de BV feitelijk loon betaalt.

In deze gevallen hoeft geen loonadministratie te worden opgezet. De grens van € 5000 geldt voor het totaal van de werkzaamheden dat de DGA voor een concern verricht. De grens wordt dus niet per BV getoetst.

Tevens heeft de staatssecretaris van Financiën als gevolg van de economische crisis via een besluit (CPP2009/1799M) een tijdelijke 'crisismaatregel' voor de gebruikelijkloonregeling ingevoerd. De maatregel vervalt per 1 januari 2011. De crisis leidt volgens de staatssecretaris tot knelpunten bij de vaststelling van het gebruikelijk loon. Door de maatregel mag bij omzetzakeringen het gebruikelijk loon in 2009 en 2010 evenredig lager zijn. Het gebruikelijk loon in 2009 en 2010 is dankzij het besluit (en de tijdelijke goedkeuring) eenvoudig vast te stellen, zonder overleg met de inspecteur.

Rekenformule voor vaststelling gebruikelijk loon

Gebruikelijk loon 2009 = $A \times B/C$

Gebruikelijk loon 2010 = $A \times D/C$

A = het gebruikelijk loon over 2008

B = de omzet (excl. de omzetbelasting) over het eerste kalenderhalfjaar van 2009

C = de omzet (excl. de omzetbelasting) over het eerste kalenderhalfjaar van 2008

D = de omzet (excl. de omzetbelasting) over het eerste kalenderhalfjaar van 2010

Bij de rekenformule gelden de volgende voorwaarden:

- De rekening-courantschuld of het dividend neemt niet toe als gevolg van het lagere gebruikelijk loon.
- Als de DGA feitelijk meer loon heeft genoten dan volgt uit bovenstaande berekeningen, geldt het hogere loon.
- De crisismaatregel geldt niet als de omzetten in de jaren 2008, 2009 of 2010 beïnvloed zijn door bijzondere oorzaken, zoals oprichting, staking, fusie, splitsing en bijzondere resultaten.
- Deze maatregel kan niet leiden tot een hoger gebruikelijk loon.
- Leidt de maatregel tot een hoger gebruikelijk loon, dan evens is het in dat geval niet mogelijk een beroep te doen op de wettelijke mogelijkheden om een (nog) lager gebruikelijk loon aannemelijk te maken in andere bijzondere situaties dan bij omzetzakeringen.

De maatregel kan uiteraard niet leiden tot een hoger gebruikelijk loon

Heffing over excessieve loonbestanddelen en pensioenopbouw

Om de pensioenopbouw over excessieve inkomensbestanddelen in toom te houden, is een aantal maatregelen in de Wet op de loonbelasting opgenomen.

De twee voornaamste maatregelen zijn:

1. In situaties waarin pensioenopbouw ook vanaf een pensioengevend loon van € 519.000 nog plaatsvindt op basis van een eindloonstelsel, wordt per 1 januari 2010 een werkgeversheffing (pseudo-heffing) van 15% toegepast. De grondslag voor de heffing is een forfaitair berekende backservice die gelijk is aan het verschil tussen het nieuwe pensioengevend loon en het oude pensioengevend loon, vermenigvuldigd met een factor 4. Deze heffing komt ten laste van de werkgever naast de reguliere loonheffing voor die werknemer. De pensioenregeling wordt dus niet meer onzuiver, maar de werkgever moet extra belasting betalen.
2. Per 1 januari 2009 geldt vanaf een jaarloon van € 519.000 een werkgeversheffing (pseudo-eindheffing) van 30% over vertrekvergoedingen voor zover deze hoger zijn dan één jaarloon. De maatregel geldt voor dienstbetrekkingen die op of na deze datum worden beëindigd.

AOW-bedragen

Hoogte AOW-franchise

Jaar	Burgerlijke staat	AOW-uitkering	AOW-franchise (10/7 x uitkering)
2010	gehuwd	8.871	12.673
	alleenstaand	12.889	18.427
2009	gehuwd	8.725	12.465
	alleenstaand	12.701	18.144
2008	gehuwd	8.546	12.208
	alleenstaand	12.462	17.803

Minimale franchise

Minimale franchise bij een opbouwpercentage lager dan het maximum

	Opbouwpercentage	
	Eindloon	Middelloon
€ 10.481	Niet meer dan 1,8%	Niet meer dan 2,05%
€ 11.597	Meer dan 1,8%, maar niet meer dan 1,9%	Meer dan 2,05%, maar niet meer dan 2,15%
€ 12.673	Maximaal 2%	Maximaal 2,25%

Eindloon of middelloon

Berekening eindloon of middelloon

Onderdeel	Eindloon	Middelloon
Ouderdompensioen	OP Maximaal 2% per dienstjaar van de pensioengrondslag.	Maximaal 2,25% per dienstjaar van de pensioengrondslag.
Partnerpensioen	PP Maximaal 70% OP of 1,4% per dienstjaar van de pensioengrondslag.	Maximaal 70% OP of 1,58% per dienstjaar van de pensioengrondslag.
Wezenpensioen	WZP Maximaal 14% van het OP of 0,28% per dienstjaar van de pensioengrondslag. Voor volle wezen geldt het dubbele.	Maximaal 14% van het OP of 0,32% per dienstjaar van de pensioengrondslag. Voor volle wezen geldt het dubbele.
Pensioenrichtleeftijd	65 jaar	65 jaar
Nabestaanden overbruggingspensioen	NOP ANW-uitkering plus het gebruteerde verschil in premies volksverzekeringen vóór en na 65 jaar.	Dekking door middel van een risicoverzekering.

Herrekenstaffels bij pensioendatum vóór de 65-jarige leeftijd

Maximale opbouwpercentages voor het ouderdompensioen ingaande op 65, 64, 63, 62, 61 en 60 jaar

Pensioenleeftijd volgens pensioenregeling	Maximaal opbouwpercentage ouderdompensioen in een eindloonstelsel	Maximaal opbouwpercentage ouderdompensioen in een middelloonstelsel
65	2	2,25
64	1,85	2,08
63	1,71	1,93
62	1,59	1,79
61	1,48	1,67
60	1,38	1,55

Bij overlijden hoeven de maximale opbouwpercentages per dienstjaar voor het partnerpensioen en het wezenpensioen niet actuariëel herrekend te worden. Veelal wordt het partnerpensioen bij overlijden na de pensioendatum omschreven als 70% van het ouderdompensioen. In dat geval heeft een actuariële herrekening tot gevolg dat bij een verlaging van het ouderdompensioen ook het partnerpensioen daalt. Deze laatste daling is fiscaal niet noodzakelijk. Indirect vindt bij een verlaging van het partnerpensioen een vorm van uitruil van partnerpensioen in ouderdompensioen plaats. Daarom zijn in dat geval de maximale opbouwpercentages iets hoger.

De maximale opbouwpercentages (zie tabel) kunnen alleen toegepast worden als een partnerpensioen is toegezegd en de partner heeft ingestemd met de uitruil. Indien het partnerpensioen bij overlijden na de pensioendatum gelijk is aan 70% van het ouderdompensioen worden de maximale opbouwpercentages in de pensioenregeling voor het ouderdompensioen zoals in de tabel.

Maximale opbouwpercentages

Pensioenleeftijd volgens pensioenregeling	Maximaal opbouwpercentage ouderdompensioen in een eindloonstelsel	Maximaal opbouwpercentage ouderdompensioen in een middelloonstelsel
65	2	2,25
64	1,88	2,11
63	1,77	1,99
62	1,66	1,87
61	1,57	1,77
60	1,48	1,67

Kapitaalovereenkomst

Voor kapitaalovereenkomsten in de zin van de Pensioenwet, waarbij gestreefd wordt naar een eindloon- of middelloonresultaat, en waarbij de premie dus wordt aangepast aan het nieuwe salarisniveau (streefregelingen), gelden fiscale begrenzingsen. Deze begrenzingsen zijn opgenomen in besluit van 19 december 2003.

Enkele fiscale begrenzingsen:

- Verplicht gebruik van een garantieverzekering (waardoor ook alleen winstbijschrijving in de vorm van garantiekapitaal is toegestaan).
- Verplichte afstemming van het verzekerde kapitaal op niet-geïndexeerde pensioenuitkeringen.
- Verplichting om bij aanpassing van het verzekerde kapitaal in verband met salarisstijgingen rekening te houden met reeds bijgeschreven winstdeling.
- Als de kapitaalovereenkomst gebaseerd is op een beoogd eindloon of middelloon mag geen winstverwachting worden ingebouwd.

Bij het bepalen van het verzekerde kapitaal voor het partnerpensioen mag wel rekening worden gehouden met een stijging van het partnerpensioen.

Premieovereenkomst

Per 3 november 2007 gelden weer andere nieuwe staffels voor ouderdompensioen (OP), inclusief 70% partnerpensioen (PP), en staffels voor uitsluitend ouderdompensioen.

Bij toepassing van de staffels moeten de aangegeven percentages worden uitgedrukt in percentages van de 'pensioengrondslag'. De pensioengrondslag is het pensioengevende salaris, verminderd met een franchise ter zake van de minimaal voorgeschreven AOW-inbouw. De percentages kunnen voor de opbouw van pensioen zowel over de pensioengrondslag als over de incidentele beloningen worden toegepast.

Voor regelingen die tot stand zijn gekomen na 31 december 2004 is uitsluitend de staffel toegestaan die hoort bij een pensioenleeftijd van 65 jaar. Wees hierbij wel alert op het feit dat in de gepubliceerde staffels voor ouderdompensioen (en partnerpensioen) een opslag is verwerkt van 8% voor vrijstelling premiebetaling bij arbeidsongeschiktheid (VPA). Wanneer VPA niet wordt meeverzekerd, moeten de fiscaal maximale staffels eerst verlaagd worden met deze opslag. Dit kan door de staffelpercentages te vermenigvuldigen met 0,92.

Maximale staffels voor ouderdomspensioen (OP) en partnerpensioen (PP)

OP en uitgesteld opgebouwd PP

Deze staffel voor OP/PP is bruikbaar bij de opbouw van een OP/PP op de pensioendatum. Daarnaast kan voor het (bereikbaar) PP dat ingaat bij overlijden vóór de pensioendatum op risicobasis een verzekering gesloten worden. De risicopremie wordt dan los van de premie gefinancierd. Dit staat bekend als de 'exclusief regeling'.

OP en direct ingaand opgebouwd PP

Deze staffel is bedoeld voor een OP/PP op de pensioendatum, waarbij men ervan uitgaat dat bij overlijden vóór de pensioendatum het reeds opgebouwde PP tot uitkering komt. De deelnemer die zijn op te bouwen PP bij overlijden voor de pensioendatum omruilt in een OP/PP op de pensioendatum, kan uitsluitend een kapitaal bij leven verzekeren. Voor de deelnemer met een partner kan een (bereikbaar) PP bij overlijden voor de pensioendatum verzekerd worden. De dekking sluit dan echter niet meer geheel aan bij de uitgangspunten van deze staffel. Fiscaal is dat geen probleem. De premie voor de dekking van het (bereikbaar) PP bij overlijden voor de pensioendatum wordt onttrokken aan de beschikbare premie. Dit staat bekend als een 'inclusief regeling'.

OP en direct ingaand bereikbaar PP

(onder de voorwaarde dat het direct ingaand bereikbaar PP is verzekerd en de risicopremie aan de beschikbare premie wordt onttrokken)

Deze (verhoogde) staffel is bedoeld voor een OP/PP op de pensioendatum, waarbij bij overlijden voor de pensioendatum het bereikbare PP wordt uitgekeerd. Dit bereikbaar PP is als het ware een combinatie van het tot uitkering komende opgebouwde PP en een aanvulling hierop tot het bereikbaar PP in de vorm van een risicoverzekering. Dit staat ook bekend als een 'inclusief regeling'. Deze staffel is alleen mogelijk als sprake is van een individuele pensioenregeling.

Werknemer zonder partner

Wordt een werknemer met partner een PP op opbouwbasis toegezegd, dan heeft de werknemer zonder partner vanwege het keuzerecht op uitruil (art. 60 Pensioenwet) ook recht op een partnerpensioen. Door uitruil van het PP op de pensioendatum wordt het OP hoger. Voor de werknemer zonder partner is een PP op risicobasis niet verplicht. De werkgever kan aan de werknemer zonder partner de (ongewijzigde) staffel van 'OP en direct ingaand opgebouwd PP' toezeggen. Daarbij is het toegestaan dat de volledige premie wordt benut voor uitsluitend kapitaal bij leven. Van een eventuele uitkering bij overlijden kan, bij het ontbreken van een partner, immers uitsluitend de werkgever begunstigde zijn.

Maximum beschikbare premie (op grond van regeling vanaf 3 november 2007)

Leeftijdsklassen tot 65 jaar		Percentage van de premiegrondslag (opbouw gericht op 2,25% per dienstjaar bij middelloonstelsel)			
		OP	OP en uitgesteld opgebouwd PP	OP en direct ingaand opgebouwd PP	OP en direct ingaand bereikbaar PP
van	tot en met				
15	19	5,2	6,3	7,2	7,6
20	24	5,9	7,2	8,2	9,0
25	29	7,2	8,8	9,9	10,8
30	34	8,8	10,7	12,0	12,8
35	39	10,8	13,0	14,4	15,2
40	44	13,1	15,9	17,5	18,3
45	49	16,1	19,5	21,1	22,1
50	54	19,7	24,0	25,6	26,6
55	59	24,4	29,7	31,0	32,0
60	64	30,5	37,2	37,9	38,3

Leeftijdsklassen tot 65 jaar		Percentage van de premiegrondslag (opbouw gericht op 2,15% per dienstjaar bij middelloonstelsel)			
		OP	OP en uitgesteld opgebouwd PP	OP en direct ingaand opgebouwd PP	OP en direct ingaand bereikbaar PP
van	tot en met				
15	19	5,0	6,0	6,9	7,3
20	24	5,7	6,9	7,9	8,6
25	29	6,9	8,4	9,5	10,4
30	34	8,4	10,2	11,4	12,2
35	39	10,3	12,5	13,8	14,5
40	44	12,6	15,2	16,7	17,5
45	49	15,3	18,6	20,2	21,1
50	54	18,9	22,9	24,4	25,5
55	59	23,3	28,4	29,7	30,6
60	64	29,2	35,6	36,2	36,6

Leeftijdsklassen tot 65 jaar		Percentage van de premiegrondslag (opbouw gericht op 2,05% per dienstjaar bij middelloonstelsel)			
		OP	OP en uitgesteld opgebouwd PP	OP en direct ingaand opgebouwd PP	OP en direct ingaand bereikbaar PP
van	tot en met				
15	19	4,7	5,7	6,6	6,9
20	24	5,4	6,6	7,5	8,2
25	29	6,6	8,0	9,0	9,9
30	34	8,0	9,7	10,9	11,6
35	39	9,8	11,9	13,2	13,9
40	44	12,0	14,5	15,9	16,7
45	49	14,6	17,8	19,2	20,1
50	54	18,0	21,8	23,3	24,3
55	59	22,3	27,1	28,3	29,1
60	64	27,8	33,9	34,5	34,9

Nieuw staffelbesluit 21 december 2009

Op 21 december publiceerde de staatssecretaris van Financiën een besluit over de staffels'. In dit Besluit zijn 'netto staffels' opgenomen. In deze staffels zijn geen vaste kostenopslagen meer verwerkt. De netto staffels moeten bijdragen aan betere transparantie van kosten in pensioenregelingen.

Het besluit is een actualisering van het besluit van 23 oktober 2007. De voorwaarden zijn exact gelijk gebleven. Het besluit uit 2007 wordt echter pas ingetrokken per 1 januari 2015. Tot die datum kunnen bestaande regelingen worden aangepast aan de netto staffels. Zoals het er nu naar uitziet kunnen vanaf 1 januari 2010 tot 1 januari 2015 zowel regelingen gebaseerd op bruto als op netto staffels worden afgegeven. Vanaf 1 januari 2015 alleen nog regelingen gebaseerd op netto staffels.

Netto staffels

Leeftijdsklassen tot 65 jaar		Percentage van de premiegrondslag (opbouw gericht op 2,25% per dienstjaar bij middelloonstelsel)			
		OP	OP en uitgesteld opgebouwd PP	OP en direct ingaand opgebouwd PP	OP en direct ingaand bereikbaar PP
van	tot en met				
15	19	4,3	5,2	6,0	6,4
20	24	5,0	6,0	6,9	7,5
25	29	6,1	7,3	8,3	9,1
30	34	7,4	8,9	10,0	10,7
35	39	9,0	10,9	12,1	12,7
40	44	11,0	13,3	14,6	15,3
45	49	13,4	16,3	17,7	18,5
50	54	16,5	20,0	21,4	22,3
55	59	20,4	24,8	26,0	26,8
60	64	25,5	31,1	31,7	32,0

Leeftijdsklassen tot 65 jaar		Percentage van de premiegrondslag (opbouw gericht op 2,15% per dienstjaar bij middelloonstelsel)			
		OP	OP en uitgesteld opgebouwd PP	OP en direct ingaand opgebouwd PP	OP en direct ingaand bereikbaar PP
van	tot en met				
15	19	4,1	5,0	5,8	6,1
20	24	4,8	5,8	6,6	7,2
20	29	5,8	7,0	7,9	8,7
30	34	7,1	8,5	9,6	10,2
35	39	8,6	10,4	11,6	12,2
40	44	10,5	12,7	14,0	14,6
45	49	12,8	15,6	16,9	17,7
50	54	15,8	19,2	20,4	21,3
55	59	19,5	23,7	24,8	25,6
60	64	24,4	29,8	30,3	30,6

Leeftijdsklassen tot 65 jaar		Percentage van de premiegrondslag (opbouw gericht op 2,05% per dienstjaar bij middelloonstelsel)			
		OP	OP en uitgesteld opgebouwd PP	OP en direct ingaand opgebouwd PP	OP en direct ingaand bereikbaar PP
van	tot en met				
15	19	4,0	4,8	5,5	5,8
20	24	4,5	5,5	6,3	6,9
25	29	5,5	6,7	7,6	8,3
30	34	6,7	8,2	9,1	9,7
35	39	8,2	9,9	11,0	11,6
40	44	10,0	12,1	13,3	14,0
45	49	12,3	14,9	16,1	16,9
50	54	15,1	18,3	19,5	20,3
55	59	18,6	22,6	23,6	24,4
60	64	23,3	28,4	28,9	29,2

Staffel gebaseerd op 3%

Het staffelbesluit van 21 december 2009 gaat tevens in op premieovereenkomsten waarbij de beschikbare premie, in afwijking van de grondslagen genoemd in de Wet LB, wordt berekend met een rekenrente van 3%. Vandaar dat in het besluit ook een netto staffel is opgenomen gebaseerd op een rekenrente van 3%.

Netto staffel bij een rekenrente van 3%

Leeftijdsklassen tot 65 jaar		Percentage van de premiegrondslag (opbouw gericht op 2,15% per dienstjaar bij middelloonstelsel)			
		OP	OP en uitgesteld opgebouwd PP	OP en direct ingaand opgebouwd PP	OP en direct ingaand bereikbaar PP
van	tot en met				
15	19	7,4	9,2	10,4	10,8
20	24	8,3	10,2	11,5	12,3
25	29	9,6	11,8	13,2	14,2
30	34	11,1	13,8	15,3	16,1
35	39	12,9	16,0	17,6	18,4
40	44	15,1	18,6	20,3	21,1
45	49	17,5	21,7	23,4	24,4
50	54	20,5	25,5	27,1	28,1
55	59	24,2	30,1	31,4	32,3
60	64	28,9	35,9	36,6	36,9

Overgangsrecht Wet aanpassing fiscale behandeling VUT/ prepensioen

Voor personen die op 31 december 2004 55 jaar of ouder zijn geldt een overgangsmaatregel ten aanzien van de staffelbesluiten (3 november 2007 en 21 december 2009). Bij het ouderdomspensioen en overbruggingspensioen mogen hun pensioenrechten opgebouwd worden in overeenstemming met de op 31 december 2004 geldende regels. Het is daarbij niet vereist dat de pensioenregeling op die datum al bestond.

Bij het prepensioen is dat anders. Bij een op 31 december 2004 bestaande prepensioenregeling mogen personen die op 31 december 2004 55 jaar of ouder zijn nog doorgaan met de opbouw van het prepensioen volgens de op die datum geldende regels.

Er worden echter twee voorwaarden gesteld:

- Als de uitkeringen later ingaan dan de in de regeling vastgestelde ingangsdatum, moeten de uitkeringen actuariael herrekend worden.
- De deelnemers moeten het recht krijgen om het prepensioen ook als deeltijdpensioen op te nemen.

Op grond van het bovenvermelde overgangsrecht kunnen de oude regels nog van toepassing zijn op deelnemers die op 31 december 2004 55 jaar of ouder waren. Zie daarom de fiscale maxima van prepensioen en overbruggingspensioen bij een eindloon- en middelloonregeling. Voor een overzicht van de staffels, behorende bij een pensioenrichtleeftijd van 60 tot 64 (oude regeling) en de prepensioenstaffels (oude regeling) verwijzen wij naar de betreffende items op Cockpit, onder Kerncijfers, archief.

Prepensioen en overbruggingspensioen (oude regeling)

Fiscale maxima van prepensioen en overbruggingspensioen (oude regeling)

Onderdeel	Eindloon	Middelloon
Prepensioen	Maximaal 85% van het salaris in minimaal 10 jaar opbouw (8,5% van het salaris per dienstjaar bij 10 jaar opbouw)	Maximaal 85% van het salaris in minimaal 10 jaar opbouw (maximaal 9,15% van het salaris per dienstjaar bij 10 jaar opbouw, maximaal 85% van het laatste pensioengevende loon)
Tijdelijk overbruggingspensioen < 65 (TOP)	Maximaal $2 \times 8.871,24$ (gehuwden AOW inclusief vakantiegeld) plus het gebruteerde verschil in premies volksverzekeringen vóór en na 65 jaar.	

Verskil volledig verzekeren en eigen beheer

Onderdeel	Volledig verzekerd	Geheel of gedeeltelijk eigen beheer
Loon in natura	Kan tot het pensioengevend loon behoren	Kan niet tot het pensioengevend loon behoren
AOW-uitkering	8.871,24 (enkele AOW gehuwd inclusief vakantiegeld)	12.899,28 (AOW alleenstaande inclusief vakantiegeld)
AOW-franchise	$10/7 \times 8.871,24 = 12.673,20$	$10/7 \times 12.899,28 = 18.427,54$
TOP tijdelijk ouderdomspensioen (alleen als DGA op 31-12-2004 55 jaar of ouder was)	17.742,48 (dubbele gehuwde AOW inclusief vakantiegeld) plus het gebruteerde verschil in premies volksverzekeringen vóór en na 65 jaar	12.899,28 (AOW alleenstaande inclusief vakantiegeld) plus het gebruteerde verschil in premies volksverzekeringen vóór en na 65 jaar, maar maximaal gebaseerd op het in de pensioenregeling ingebouwde AOW-bedrag
Partnerpensioen (PP)	-	Geen opbouw PP of Wzp als er geen nabestaande is
Eigen bijdrage	-	Werknemersdeel van de premie mag niet meer zijn dan het werkgeversdeel

Afkoop pensioen

Premievrij pensioen mag worden afgekocht als de al opgebouwde aanspraak leidt tot een ouderdomspensioen op de pensioendatum van minder dan € 420,69 per jaar. Blijft het ouderdomspensioen onder deze grens, dan mag de pensioenuitvoerder ook een bijbehorend partner- en wezenpensioen afkopen ten gunste van de gewezen deelnemer.

Als de pensioenuitvoerder van het recht op afkoop gebruikmaakt, krijgt hij, twee jaar nadat het pensioen premievrij is gemaakt, zes maanden de tijd om de gewezen deelnemer daarvan op de hoogte te stellen en de afkoop ook daadwerkelijk te realiseren. Na deze zes maanden is afkoop alleen mogelijk met instemming van de gewezen deelnemer. Afkoop is niet toegestaan als het recht op afkoop is uitgesloten in de pensioen- en in de uitvoeringsovereenkomst.

Een ingegaan partnerpensioen kan door de pensioenuitvoerder binnen zes maanden na ingang afgekocht worden als dit pensioen niet meer bedraagt dan € 420,69 per jaar.

Werk & Inkomen

Volksverzekeringen

In Nederland kennen we een viertal volksverzekeringen:

- de Algemene Ouderdomswet (AOW);
- de Algemene nabestaandenwet (ANW);
- de Algemene Kinderbijslagwet (AKW);
- de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ).

De ziektekostenverzekering was tot 2006 een volksverzekering, maar is onder de noemer Zorgverzekering nu privaat belegd. De Zorgverzekering zou vanwege de verplichte deelname kunnen worden aangemerkt als een volksverzekering, maar omdat de uitvoering in handen is van verzekeraars, betreft het een private verzekering.

Premies volksverzekeringen

Premies	Tot 65 jaar	Na 65 jaar
AOW	17,90%	-
Anw	1,10%	1,10%
AWBZ	12,15%	12,15%
Totaal	31,15%	13,25%

De premies volksverzekeringen zijn verwerkt in het schijven-tarief voor de inkomstenbelasting. Het maximumpremie-inkomen volksverzekeringen is € 32.738.

AOW-uitkering

Iedereen die legaal in Nederland woont is verzekerd. De uitkering gaat in op de eerste dag van de maand waarin de 65-jarige leeftijd wordt bereikt. Voor elk jaar dat men vanaf het 15e jaar niet verzekerd was wordt een korting toegepast van 2%. Op de toeslag wordt 2% gekort voor elk jaar dat de jongere partner niet verzekerd was. Bij vertrek naar het buitenland kan men zich (tijdelijk) vrijwillig verzekeren.

AOW-uitkering	Per maand	Vakantiegeld	Jaarbedrag
Gehuwden (beiden 65 +), samen	1.397,16	81,38	17.742,48
Gehuwden (één 65 +)	698,58	40,69	8.871,24
Maximale toeslag bij jongere partner	698,58	40,69	8.871,24
Alleenstaande	1.017,97	56,97	12.899,28
Ongehuwde met kind tot 18 jaar	1.289,67	73,27	16.355,28

De hoogte van de AOW-toeslag is afhankelijk van het inkomen van de jongere partner. Voor inkomen uit tegenwoordige arbeid (loon of winst) geldt een inkomensvrijstelling van € 211,14 (15% van het bruto-minimumloon) per maand plus een derde van het meerdere. Als het inkomen uit arbeid meer bedraagt dan € 1.253,80 per maand wordt de toeslag niet langer uitbetaald. Inkomen uit vroegere arbeid (zoals WAO/WIA/WW)

wordt volledig gekort. Vermogen en inkomen uit vermogen worden niet gekort op de toeslag. De AOW-bedragen zijn exclusief een (tijdelijke) tegemoetkoming van € 34,26 per maand.

AOW-gat

Met ingang van 1 januari 2011 wordt de AOW-toeslag alleen nog toegekend als de jongere partner 55 jaar of ouder is. Personen die op of na 1 januari 2015 65 jaar worden, krijgen zelfs helemaal geen toeslag meer voor hun jongere partner. De partner krijgt pas AOW als hij/zij zelf 65 jaar wordt. Daardoor ontstaat het zogenaamde 'AOW-gat'.

ANW-uitkering

Iedereen die legaal in Nederland woont is voor de ANW verzekerd. In tegenstelling tot de AOW loopt deze verzekering (en daarmee de premiebetaling) ook na het 65e jaar door. Voor het recht op uitkering moet zowel de nabestaande als de overleden partner verzekerd zijn voor de ANW. Bij vertrek naar het buitenland kan men zich (tijdelijk) vrijwillig verzekeren.

Voor het recht op uitkering moet de nabestaande partner:

- geboren zijn vóór 1 januari 1950,
- òf kinderen hebben die niet tot het huishouden van een ander behoren en die jonger zijn dan 18 jaar,
- òf zwanger zijn,
- òf voor tenminste drie maanden voor 45% of meer arbeidsongeschikt zijn.

ANW-uitkering	Per maand	Vakantiegeld	Jaarbedrag
Nabestaande + halfwezenuitkering	1.335,16	88,32	17.081,76
Nabestaandenuitkering	1.087,96	68,70	13.879,92
Halfwezenuitkering	247,20	19,62	3.201,84

Nabestaandenuitkering is inkomensafhankelijk

Voor inkomen uit tegenwoordige arbeid (loon of winst) geldt een inkomensvrijstelling van € 703,80 (50% van het bruto-minimumloon) per maand plus 1/3 van het meerdere. Bij inkomen uit arbeid tot € 703,80 wordt de nabestaandenuitkering dus nog volledig uitbetaald. Bij een inkomen van € 2.300 of meer wordt de nabestaandenuitkering in het geheel niet meer uitbetaald. Inkomen uit vroegere arbeid (zoals WAO/WIA/WW) wordt volledig gekort. Vermogen en inkomen uit vermogen worden, net als particuliere nabestaandenuitkeringen, niet gekort op de nabestaandenuitkering. De ANW-bedragen zijn exclusief een (tijdelijke) tegemoetkoming van € 16,78 per maand.

Halfwezenuitkering

De halfwezenuitkering wordt toegekend aan de verzorger van een kind waarvan één van beide ouders is overleden (halfwees). Dat is meestal de nabestaande zelf, maar het kan dus ook een ander zijn. Deze halfwezenuitkering is niet afhankelijk van het inkomen van de nabestaande of van de halfwees. Bij meerdere kinderen in één huishouden wordt slechts één halfwezenuitkering toegekend. Kinderen (of hun verzorgers) waarvan beide ouders zijn overleden hebben recht op een volle wezenuitkering. De hoogte daarvan is afhankelijk van de leeftijd en bedraagt een percentage van het minimumloon. Ook het wezenpensioen is niet inkomensafhankelijk.

Geen ANW-uitkering

Veel pensioenregelingen gaan er nog vanuit dat de nabestaande altijd een ANW-uitkering ontvangt. Dat is echter lang niet altijd het geval. Als de nabestaande geboren is op of na 1 januari 1950 bestaat er bijvoorbeeld alleen recht op uitkering als er kinderen tot het huishouden behoren en deze jonger dan 18 jaar zijn. Vanaf 2015 zullen voornamelijk nog nabestaanden met thuiswonende kinderen onder de 18 jaar een ANW-uitkering ontvangen. Daardoor ontstaat het zogenaamde 'ANW-hiaat'.

AKW-uitkering

In tegenstelling tot de AOW en ANW wordt voor de AKW geen premie geheven. De kinderbijslag wordt bekostigd uit de algemene middelen. Naast de kinderbijslag is er ook nog een kinderopvangregeling en een inkomensafhankelijk kindgebonden budget beschikbaar. Het kindgebonden budget is per 1 januari 2009 verhoogd en mede afhankelijk gemaakt van het aantal kinderen. De kindertoeslag is met ingang van 1 januari 2009 vervallen.

AKW-uitkering voor kinderen geboren op/of na 1 januari 1995*

Leeftijd	Per kwartaal
0 tot 6	194,99
6 tot 12	236,77
12 tot 18 jaar	278,55

*Voor kinderen die geboren zijn voor 1 januari 1995 gelden afwijkende bedragen.

De hoogte van de kinderbijslag is afhankelijk van de leeftijd van het kind op de eerste dag van het kwartaal. De hoogte van de kinderbijslag is met ingang van 1 juli 2009 bevroren tot 1 januari 2012.

AWBZ

Voor bijzondere (onverzekerbare) ziektekosten is er de AWBZ. Iedereen die legaal in Nederland woont is verzekerd. De verzekering, en daarmee de premiebetaling, loopt ook na het 65e jaar door. De premieheffing vindt plaats over het belastbaar verzamelinkomen. Op grond van de AWBZ worden geen uitkeringen verstrekt, maar worden opnames en/of behandeling vergoed in verpleeghuizen, bejaardenhuizen en langdurige psychiatrische zorg.

Zorgverzekering

Iedere ingezetene is verplicht zich te verzekeren voor tenminste de basisverzekering. Daarnaast zijn er aanvullende verzekeringen in alle soorten en maten. Deze zijn niet verplicht. De basiszorgverzekering kent een nominale premie en een inkomensafhankelijke premie. De nominale premie is variabel en bedraagt gemiddeld € 1.100 per jaar. De inkomensafhankelijke premie bedraagt voor werknemers en uitkeringsgerechtigden 7,05% over maximaal € 33.189 (dagloon € 127,60). Deze premie wordt vergoed door de werkgever of uitkeringsinstantie. De inkomensafhankelijke premie voor verzekerden zonder werkgever (zelfstandigen, lijfrentes) bedraagt 4,95%. Voor 2010 bedraagt het verplichte eigen risico € 165.

Werknemersverzekeringen

Vaststelling premie werknemersverzekeringen

Wet		Werkgever	Werknemer	Totaal	Maximum dagloon	Premiegrens
WAO/WIA	1)	5,70%	-	5,70%	186,65	48.715,65
WAO	2)	0,07%		0,07%	186,65	48.715,65
WGA	3)	0,59%		0,59%	186,65	48.715,65
Totaal	4)			6,36%		
AWF	5)	4,20%	0 %	4,20%	186,65	48.715,65
Wgf	6)	1,48%	-	1,48%	186,65	48.715,65

Toelichting tabel

- De WAO/WIA-basispremie wordt bij alle werkgevers (ook eigenrisicodragers) in rekening gebracht. Met de premie worden de bestaande WAO-, IVA- en een deel van de WGA-uitkeringen bekostigd. Ook de administratiekosten UWV worden uit deze premie betaald.
- De WAO-rekenpremie is wegens beëindiging van premie-differentiatie en eigenrisicodragen WAO met ingang van 1 januari 2008 vervangen door een uniforme WAO-premie die in rekening wordt gebracht bij alle werkgevers die geen eigenrisicodrager WAO waren. Deze premie vervalt in 2011.
- De WGA-rekenpremie vormt de basis voor de berekening van de gedifferentieerde WGA-premie voor werkgevers die geen eigenrisicodrager voor de WGA zijn. Op de rekenpremie wordt een opslag of een korting toegepast al naar gelang het schadeverloop van de betreffende werkgever. Ook het schadeverloop vanuit de WAO telt hier nog gedeeltelijk in mee. Voor werkgevers met een loonsom tot € 730.000 geldt een minimumpremie van 0,59% en een maximumpremie van 1,59%. Voor grote werkgevers geldt een minimumpremie van 0,06% en een maximumpremie van 2,12%.
- Eigenrisicodragers betalen alleen de WAO/WIA-basispremie van 5,7%.
- Voor de premie van het Algemeen Werkloosheidsfonds geldt voor werkgevers en werknemers een franchise van € 64 per dag. Met ingang van 1 januari 2009 is het werknemersdeel op nihil gesteld.
- De premie voor het Wachtgeldfonds is een gemiddelde premie van zestig sectoren. De premie kan onderling sterk verschillen.

Loondoorbetaling bij ziekte

De wettelijke loondoorbetalingsverplichting voor werkgevers is zowel voor het eerste als het tweede ziektejaar minimaal 70% van het loon, met als minimum (alleen voor het eerste ziektejaar) het voor de werknemers geldende minimumloon (naar rato van leeftijd en deeltijd) en met als maximum (voor beide jaren) 70% van € 186,65 per dag, dan wel € 48.715 op jaarbasis.

Zieke werknemers die geen werkgever (meer) hebben, hebben recht op een uitkering krachtens de Ziektewet. Deze is 70% van het dagloon tot maximaal € 186,65. In de Stichting van de Arbeid is afgesproken de loondoorbetaling tijdens de eerste twee jaren van ziekte (inclusief bovenwettelijke aanvullingen) te beperken tot 170% totaal

Ziektewet

Werknemers die geen werkgever (meer) hebben kunnen bij ziekte na afloop van de proeftijd of het tijdelijke arbeidscontract, of tijdens hun WW-uitkering, een Ziektewetuitkering krijgen van het UWV. Werknemers met een gehele of gedeeltelijke wettelijke arbeidsongeschiktheidsuitkering of arbeidshandicap kunnen bij ziekte in veel gevallen naast het recht op loondoorbetaling aanspraak maken op een Ziektewetuitkering van het UWV.

Ook als de ziekte een rechtstreeks gevolg is van zwangerschap of orgaandonatie bestaat recht op een Ziektewetuitkering van

het UWV. Deze uitkering gaat in op de eerste ziektedag en bedraagt minimaal 70% tot maximaal 100% van het dagloon met een maximum van € 186,65. Deze uitkering mag de werkgever in mindering brengen op zijn loondoorbetaling. De kosten van deze uitkeringen komen ten laste van het Werkloosheidsfonds.

WAO

Werknemers die ziek zijn geworden vóór 1 januari 2004 kregen een WAO-uitkering. Werknemers die een gedeeltelijke WAO-uitkering hebben, krijgen bij latere toename van hun arbeidsongeschiktheid géén WIA-uitkering, maar een verhoging van hun WAO-uitkering. Een combinatie van WAO en WIA-uitkering is dus niet mogelijk. Werknemers met een gehele of gedeeltelijke WAO-uitkering tellen dus ook niet mee als inlooper bij het afsluiten van een eigenrisicodragers-verzekering voor de WGA!

De WAO-uitkeringen van werknemers die voor 80-100% arbeidsgeschikt zijn, zijn met ingang van 1 juli 2007 verhoogd van 70% naar 75% van het dagloon. Het maximumdagloon voor de berekening van de uitkering is € 186,65. De maximum-uitkering is 75% hiervan, dat is € 139,99 inclusief 8% vakantiegeld. Het aantal uitkeringsdagen WAO/WIA is altijd maximaal 261. De maximale WAO/WIA-uitkering op jaarbasis is € 36.537,39.

Tip

Werknemers die gedeeltelijk in de WAO zitten (minimaal 45%) en daarnaast in loondienst werkzaam zijn, hebben bij toename van arbeidsongeschikt al na vier weken recht op verhoging van hun WAO-uitkering. Dit kan voor de werkgever een aanzienlijke besparing op de kosten van loondoorbetaling betekenen, omdat de werkgever de verhoging van de WAO-uitkering mag verrekenen met zijn loondoorbetalingsverplichting op basis van het gedeeltelijke werken.

WIA

De WIA kent twee uitkeringsregelingen: de IVA en de WGA. Werknemers die volledig en duurzaam arbeidsongeschikt zijn, krijgen een uitkering op grond van de Inkomensverzekering voor Volledig Arbeidsongeschikten, de IVA. Deze uitkering bedraagt 75% van het laatstverdiende loon tot maximaal € 186,65 per dag. Mocht de werknemer in de toekomst toch nog herstellen dan gaat hij vanuit de IVA over naar de WGA (zie hierna). De IVA-uitkering eindigt bij overlijden of bij het bereiken van de 65-jarige leeftijd.

Tip

Als volstrekt duidelijk is dat de werknemer het werk om medische redenen niet meer kan hervatten, kan al na 13 weken ziekte een IVA-uitkering worden aangevraagd. Wordt deze uitkering toegekend, dan mag de werkgever deze uitkering op zijn loondoorbetaling in mindering brengen.

Werknemers die voor minder dan 35% arbeidsongeschikt zijn (minder dan 35% loonverlies hebben) krijgen geen WIA-uitkering. Zij blijven zoveel mogelijk in dienst bij hun werkgever of komen anders in de WW.

Tip

Als de werknemer een beschikking van het UWV heeft waaruit blijkt dat hij voor minder dan 35% arbeidsongeschikt is bevonden, dan kan de werkgever die zo'n werknemer (nieuw) in dienst neemt gebruikmaken van de zogenaamde 'No-Risicopolis Ziektewet'.

WGA-uitkeringen

Werknemers die voor 35% of meer arbeidsongeschikt zijn, krijgen een uitkering op grond van de Werkhervattingsregeling Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten (WGA). Deze regeling kent drie soorten uitkeringen:

- de loongerelateerde WGA-uitkering;
- de WGA-loonaanvullingsuitkering;
- de WGA-vervolguitkering.

De loongerelateerde WGA-uitkering

Een werknemer die voldoet aan de referte-eis (26 uit 36 weken gewerkt voor zijn ziekte) heeft eerst recht op een loongerelateerde uitkering. De duur van deze uitkering werd tot 1 januari 2008 (uitsluitend) bepaald door de leeftijd. De maximale duur bedroeg vijf jaar. Vanaf 1 januari 2008 wordt de duur bepaald

door het arbeidsverleden van de werknemer. Het UWV stelt de duur vast overeenkomstig de spelregels van de WW.

Voor nieuwe WGA-gevallen bedraagt de maximale uitkeringsduur nog maar 38 maanden (één maand voor elk jaar arbeidsverleden vanaf 18 jaar). De hoogte van de uitkering is, net als bij de WW, de eerste twee maanden 75%, en daarna 70% van het verschil tussen het oude (gemaximeerde) loon en het nieuwe loon. Bij niet-werken is dit 75%, respectievelijk 70%, van het laatstverdiende loon met als maximum € 186,65.

De WGA-loonaanvullingsuitkering

Na afloop van de loongerelateerde uitkering (of direct als de werknemer niet voldaan aan de referte-eis) heeft de werknemer die tenminste 50% van zijn restverdiencapaciteit benut met werken recht op een loonaanvullingsuitkering. Deze bedraagt 70% van het verschil tussen het oude gemaximeerde loon en de volledige restverdiencapaciteit.

Als de werknemer tijdelijk nog volledig arbeidsongeschikt is, dan geldt niet de eis dat hij zijn restverdiencapaciteit voor tenminste 50% moet benutten en krijgt hij 70% van zijn laatstverdiende loon met als maximum € 186,65 per dag. De uitkering eindigt zodra de werknemer voor minder dan 35% arbeidsongeschikt is (na een gewenningstermijn van twee maanden of een jaar), alsmede bij overlijden of het bereiken van de 65-jarige leeftijd.

De WGA-vervolguitkering

Na afloop van de loongerelateerde uitkering of tijdens de duur van de loonaanvullingsuitkering heeft de werknemer die zijn restverdiencapaciteit niet langer voor tenminste 50% benut uitsluitend recht op de WGA-vervolguitkering. Deze uitkering bedraagt een (arbeidsongeschiktheids-) percentage van het minimumloon. Als het inkomen daardoor onder het sociaal minimum komt kan de werknemer nog een aanvullende toeslag op grond van de Toeslagenwet aanvragen. Daarbij speelt ook het inkomen van de partner een rol. Het verschil tussen de loonaanvullingsuitkering (een percentage van het laatstverdiende loon) en de vervolguitkering (een percentage van het minimumloon) wordt ook wel het WGA-hiaat genoemd.

Tip

Iedere werkgever die een werknemer met IVA of WGA-uitkering in dienst neemt of in dienst heeft kan bij ziekte van die werknemer gebruikmaken van de No-Risicopolis Ziektewet. Het UWV draagt dan tot maximaal vijf jaar na indienstreding het ziekterisico. Bovendien kan de werkgever gedurende één tot maximaal drie jaar premiekorting WW/WIA krijgen.

Eigen Risicodragen WGA.

Werkgevers kunnen per 1 januari of 1 juli van ieder jaar eigenrisicodragers worden voor de WGA. Zij betalen dan maximaal 10 jaar de WGA-uitkering plus de werkgeverslasten uit eigen zak of via een private verzekering. Deze werkgevers hoeven geen gedifferentieerde WGA-premie te betalen aan het UWV.

WW

Werknemers die onvrijwillig werkloos zijn en geen recht hebben op loondoorbetaling hebben –onder voorwaarden- recht op een WW-uitkering. Voor werknemers die minimaal een halfjaar hebben gewerkt bedraagt de uitkeringsduur maximaal 3 maanden. Voor werknemers die langer dan 4 jaar hebben

gewerkt bedraagt de uitkeringsduur 1 maand per gewerkt jaar, te rekenen vanaf de 18-jarige leeftijd, met een maximum van 38 maanden. De uitkering bedraagt de eerste en tweede maand 75% en daarna 70% van het loon met een maximum van € 48.715,65 op jaarbasis.

Bruto minimum loon

Het wettelijk minimumloon op jaarbasis bedraagt bruto € 18.242,50 (incl. 8% vakantiegeld).

Bruto minimumloon per 1 januari 2010

Leeftijd	% van het minimumloon	Per maand	Per week	Per dag
23 jaar	100%	1.407,60	324,85	64,97
22 jaar	85%	1.196,45	276,10	55,22
21 jaar	72,5%	1.020,50	235,50	47,10
20 jaar	61,5%	865,65	199,75	39,95
19 jaar	52,5%	739,00	170,55	34,11
18 jaar	45,5%	640,45	147,80	29,56
17 jaar	39,5%	556,00	128,30	25,66
16 jaar	34,5%	485,60	112,05	22,41
15 jaar	30%	422,30	97,45	19,49

Kleine Baantjesregeling

Per 1 januari 2010 betalen werkgevers voor jongeren tot 23 jaar die niet meer verdienen dan het voor hen geldende grensbedrag geen premies voor de werknemers-verzekeringen (WW en WAO/WIA) en de Zorgverzekering.

Grensbedrag Kleine Baantjesregeling

Leeftijd	Maandloon
22 jaar	600,-
21 jaar	500,-
20 jaar	425,-
19 jaar	375,-
18 jaar	325,-
Tot 18 jaar	275,-

Bij de bepaling van het grensbedrag uit de Kleine Baantjesregeling tellen niet mee eenmalige beloningen, zoals vakantiegeld, gratificaties en tantièmes. Het gaat dus om het vaste bruto maandloon. De bedragen worden jaarlijks aangepast aan de loonontwikkeling. Bij herleiding van deze bedragen naar jaarloon of weekloon wordt het jaar gesteld op 260 dagen, een maand op 65/3 dag, en een week op 5 dagen.

ASR Adviesbureau Fiscale en Juridische Zaken

Het Adviesbureau Fiscale en Juridische zaken van ASR Verzekeringen is het kenniscentrum op de gebieden van Pensioen, Leven en Werk & Inkomen.

Het Adviesbureau volgt ontwikkelingen op het gebied van wet- en regelgeving, signaleert trends en analyseert de betekenis hiervan voor de (levens)verzekeringen van ASR Verzekeringen. Het Adviesbureau is dan ook nauw betrokken bij de ontwikkeling en aanpassing van ASR-producten. Daarnaast voorziet het Adviesbureau het intermediair van juridisch en fiscaal advies.

Deze uitgave is met de uiterste zorg samengesteld. De informatie in deze brochure is gebaseerd op de wet- en regelgeving zoals deze van kracht was op het moment van

productie. ASR Verzekeringen aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele onjuiste of onvolledige gegevens of de gevolgen ervan. Ook is ASR Verzekeringen niet aansprakelijk voor de directe of indirecte schade die voortvloeit uit nadien veranderende wet- en regelgeving. Overname van (delen van) de gegevens is toegestaan met bronvermelding.

Intermediairs vinden op Cockpit van ASR Verzekeringen een digitale versie van deze uitgave en meer informatie van het Adviesbureau op het gebied van wet- en regelgeving.

ASR Adviesbureau Fiscale en Juridische Zaken is een onderdeel van ASR Nederland N.V, KvK-nummer: 30070695.

Januari 2010